Vlaams Parlement

1329 (2017-2018) – Nr. 1
ingediend op 27 oktober 2017 (2017-2018)

Beleidsbrief

Financiën en Begroting 2017-2018

ingediend door viceminister-president Bart Tommelein

verzendcode: FIN

INHOUDSTAFEL

Inhoudstafel 2
Lijst met afkortingen 6
Samenvatting 7
I. Inleiding 10
II. Strategische en operationele doelstellingen 11
1. Budgettair beleid 11
SD 1. Houdbare openbare financiën realiseren in een Europees kader 11
a) realisaties 11
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar 11
OD 1.1 Budgettaire stabiliteit via begrotingsnormering in meerjarenperspectief 12
a) realisaties 12
b)prognose voor het volgende begrotingsjaar 13
OD 1.2 Lokale overheden inpassen in de globale budgettaire context 13
OD 1.3 Een transparante begroting met zicht op prestaties en effecten. 13
a) realisaties 13
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar 14
OD 1.4 Interne monitoring van begrotingsuitvoering en de gewestbelastingen 14
a) realisaties 14
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar 15
2. Fiscaliteit 16
SD 1: Een coherent fiscaal kader 16
a) realisaties 16
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar 16
OD 1.1 Verdere uitbreiding van de Vlaamse Codex Fiscaliteit (VCF) 16
a) realisaties 16
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar 16
OD 1.2 Verdere rationalisering van de Vlaamse fiscaliteit 17
a) realisaties 17
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar 18
OD 1.3 Globale benadering Vlaamse woonfiscaliteit 19
a) realisaties 19
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar 20
OD 1.4 Vereenvoudiging van de tarieven schenkbelasting inzake onroerende goederen 20
OD 1.5 Verlaging verdeelrecht voor scheidende koppels 20
OD 1.6 Modernisering erf- en schenkbelasting 21
a) realisaties 21
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar 22
OD 1.7 Lagere belasting op arbeid 22

OD 1.8 Successieregeling voor verzamelaars 22
a) realisaties 22
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar 23
OD 1.9 Onderzoek naar fiscale stimuli onroerend erfgoed 23
a) realisaties 23
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar 24
OD 1.10 Naar een duurzame mobiliteitsfiscaliteit 24
a) realisaties 24
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar 25
OD 1.11 Evaluatie en bijsturing leegstandheffing bedrijfsruimten 26
OD 1.12 Alternatieve grondslag onroerende voorheffing 26
a) realisaties 26
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar 27
OD 1.13 Versterking van de fiscale positie van Vlaamse ondernemers en de Vlaamse overheid ten aanzien van andere beleidsniveaus 27
a) realisaties 27
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar 27
OD 1.14 Versterking fiscale positie ondernemingen 27
a) realisaties 27
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar 29
OD 1.15 Verdere afschaffing fiscale ongelijkheid publieke en private sector 29
a) realisaties 29
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar 29
OD 1.16 Onderzoek naar uitbouw van ruling 29
a) realisaties 29
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar 30
OD 1.17 Uitbreiding van het globaal datamodel en versterking van interne en externe informatie-uitwisseling 30
a) realisaties 30
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar 30
OD 1.18 Decentralisatie verkrottingsheffing 31
a) realisaties 31
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar 31
OD 1.19 Meer gericht beleidsrelevant onderzoek 31
a) realisaties 31
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar 31
SD 2. Correct innen van belastingen 31
a) realisaties 31
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar 32
OD 2.1 Overname van de registratie- en successierechten 33
a) realisaties 33

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar 34
OD 2.2 Digitalisering van contacten met de burger 35
a) realisaties 35
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar 35
OD 2.3 Implementatie persoonlijk dossier erf- en registratiebelastingen 36
OD 2.4 Optimalisering van de controle op de verkeersbelasting 36
a) realisaties 36
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar 36
OD 2.5 Eigen inning van de laatste groep oneigenlijke gewestbelastingen 36
a) realisaties 36
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar 37
3. Financieel beheer, controle en risicomanagement 39
SD 1: Optimalisatie van de financiële situatie van de Vlaamse overheid 39
a) realisaties 39
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar 40
OD 1.1 Binnen consolidatiekring streven naar een optimale financiering 41
a) realisaties 41
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar 42
OD 1.2 Heraanbesteding van het kassierscontract 42
OD 1.3 Fusie van aankoopcomités en dienst vastgoedakten 42
a) realisaties 42
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar 44
OD 1.4. Uniform boekhoudsysteem met intelligent scannen en e-invoicing 44
a) realisaties 44
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar 45
OD 1.5 Uitbouw consolidatietool 45
a) realisaties 45
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar 45
4. Doelstellingen die beleidsdomeinen overschrijden 47
SD 1. Efficiënte administratie 47
OD 1.1 Kerntakenplan 47
a) realisaties 47
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar 47
OD 1.2 Koppeling van doelstellingen aan beleidsmiddelen 47
a) realisaties 47
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar 48
OD 1.3 Rationaliseren van de overheidsstructuur 49
SD 2. Het bestrijden van kansarmoede 50
a) realisaties 50
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar 50

Bijlage: Overzicht van de wijze waarop gevolg werd gegeven aan de resoluties en moties van het Vlaams Parlement tijdens de lopende legislatuur 51

Bijlage: Inhoudelijke rapportering over de opvolging van de aanbevelingen van het Rekenhof 55

Bijlage: Overzicht van de wijze waarop gevolg werd gegeven aan de arresten van het Grondwettelijk Hof en van het Hof van Justitie waarin Vlaamse decreten werden vernietigd of ongrondwettig of strijdig met het EU-recht werden bevonden 66

Bijlage: Regelgevingsagenda Beleidsbrief Financiën en Begroting 67

LIJST MET AFKORTINGEN

ANPR:	Automatic Number Plate Recognition
AOT:	Automatische ontspanningstoestellen
ESR:	Europees stelsel van nationale en regionale rekeningen
FB:	Financiën en Begroting
FOD:	Federale Overheidsdienst
HRF:	Hoge Raad van Financiën
INR:	Instituut voor de Nationale Rekeningen
KSC:	Kansspelcommissie
KSW:	Kas-, schuld- en waarborg
MTT:	Maximaal Toegestaan Totaalgewicht
PPS:	Publiek-private samenwerking
S&W:	Spelen en weddenschappen
VABN	Vlaamse Adviescommissie voor Boekhoudkundige Normen
VCF:	Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013
VLABEL:	het agentschap 'Vlaamse Belastingdienst'
VMSW:	Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen
VWF:	Vlaams Woningfonds

SAMENVATTING

Net zoals vorig jaar volgt deze beleidsbrief de structuur van de beleidsnota.

Voor wat het budgettair beleid betreft, ben ik verheugd dat we in 2017 hebben kunnen aansluiten bij een begroting die structureel in evenwicht is. Het behoud van het begrotingsevenwicht is ook voor 2018 het streefdoel.

Het afgelopen werkjaar werden belangrijke resultaten geboekt binnen de werkgroep 'leesbaarheid van de begroting'. Hierbij kan onder meer verwezen worden naar een aantal ingrepen naar aanleiding van de begrotingsaanpassing 2017, waardoor de transparantie van het begrotingsdocument er sterk op vooruit gegaan is. Verder werden ook initiatieven genomen rond vorming en informatieverstrekking via bvb. een vernieuwde website fin.vlaanderen.be. Ook het komende werkjaar worden de werkzaamheden verdergezet. Onder meer het digitaliseringstraject wordt verder uitgevoerd. Gelet op het belang en de omvang van dit project wordt hiervoor een gezamenlijke projectgroep opgericht met de diensten van het Vlaams Parlement.

Binnen VLABEL werd een project opgestart om te komen tot een sneller en dieper inzicht in onder meer de evolutie van de ontvangsten van de gewestbelastingen. Het project concentreert zich in eerste instantie op de erfbelasting.

Mijn administratie heeft het afgelopen werkjaar ook hard gewerkt aan de doelstelling 'Een coherent fiscaal kader'.

In dat kader werden bijvoorbeeld tijdens het afgelopen werkjaar door het departement Financiën en Begroting (FB) en mijn kabinet zeer diverse budgettaire simulaties gemaakt van de voorgenomen hervorming van het verkooprecht met betrekking tot de gezinswoning. Door de Vlaamse Belastingdienst werden hiervoor ook eerste aanzetten van regelgevende teksten uitgeschreven. Tijdens het komende werkjaar zal de Vlaamse Regering uit een shortlist van geselecteerde scenario's een keuze maken en definitieve beslissingen nemen.

Ook voor de nakende modernisering van de erfbelasting werden binnen de administratie, in samenspraak met het kabinet, verschillende aspecten onderzocht. Dit traject wordt sterk beïnvloed door de ingrijpende hervorming van het erfrecht, gerealiseerd op het federale beleidsniveau. Het gewijzigde federale erfrecht treedt in werking op 1 september 2018 en wordt in hoofdzaak gekenmerkt door een verruimde beschikkingsvrijheid van de erflater. De mogelijkheden geboden door het nieuwe erfrecht willen we met de Vlaamse Regering maximaal ondersteunen en faciliteren. Na de federale hervorming van het erf*recht*, moet de Vlaamse hervorming van de erf*belasting* klaar zijn tegen 1 september 2018.

Op vlak van de verduurzaming van de mobiliteitsfiscaliteit werd de vergroening van de jaarlijkse verkeersbelasting uitgebreid naar onder meer lichte vrachtwagens. Hiermee zijn de belangrijkste vergroeningsgolven inzake verkeersbelasting achter de rug. Ook was mijn administratie nauw betrokken bij onderzoek dat vanuit andere beleidsdomeinen werd geïnitieerd naar het invoeren van een kilometerheffing voor lichte voertuigen. Tot slot werd de terugbetalingsregeling voor gecombineerd vervoer vereenvoudigd. Het komende werkjaar zal ik de regeling graag nog bijkomend versoepelen.

Binnen de doelstelling 'Correct innen van belastingen', heeft VLABEL het afgelopen werkjaar de historische achterstand kunnen wegwerken van dossiers waarbij kopers niet hebben voldaan aan de voorwaarden tot behoud van fiscale voordelen die hen bij de aankoop werden toegekend. Het gaat onder meer over de bewoningsverplichting na toepassing van het klein beschrijf, abattement of meeneembaarheid. Die historische

achterstand was ontstaan nog voor de overname van de inning van de registratiebelasting op 1 januari 2015.

Er werd tevens ingezet op een veel snellere controle van de voorwaarden van de eigen nieuw aangemaakte dossiers. De termijn tussen de inbreuk en de navordering zal in de toekomst zo kort mogelijk worden gehouden. Dankzij deze stap vooruit kan de focus zich het komende werkjaar verleggen naar de verdere professionalisering van de controle van de erfbelasting en naar een verdere uitbouw van de interne kwaliteitsbewaking.

Ook aan de verdere digitalisering van de contacten met de burger werd hard gewerkt. In het najaar van 2017 kan het vernieuwde portaal fiscaliteit in productie gaan. Voor de erfbelasting bijvoorbeeld zal dit er uiteindelijk toe leiden dat de aangifte volledig online kan gebeuren.

Er werd ook reeds gestart met de voorbereidingen voor overname van de dienst van de resterende groep van oneigenlijke gewestbelastingen, met name de belasting op de spelen en weddenschappen, op de automatische ontspanningstoestellen en de openingsbelasting op de slijterijen van gegiste dranken. Hiervoor werden de nodige werkgroepen opgericht die een gewenste en noodzakelijke vereenvoudiging en harmonisering van zowel de regelgeving als het inningsproces zullen onderzoeken. Dit onderzoek, dat moet leiden tot een inschatting van de budgettaire weerslag en tot een impactanalyse, zal voorgelegd worden aan de Vlaamse Regering. In functie van de genomen beslissing en de modaliteiten ervan kan de overname dan worden genotificeerd aan de federale regering.

Binnen het beleidsveld Financieel beheer, controle en risicomanagement werd het afgelopen werkjaar gewerkt aan de uitbouw van een schuldnorm. Met het oog op het beperken van de geconsolideerde schuld en het optimaliseren van de financiering ervan, heb ik mijn administratie de opdracht gegeven een ontwerpdecreet betreffende de optimalisatie van het beheer van de financiële activa van de Vlaamse overheidsentiteiten op te stellen met als belangrijke baken het beleggen in de eigen Vlaamse schuld.

Het afgelopen werkjaar werd ook nog steeds ingezet op de rechtstreekse financiering van onder meer het VWF, de VMSW en de DBFM Scholen van Morgen, wat – mede gelet op de beoogde schaal- en liquiditeitseffecten en de gunstige Vlaamse rating - een aanzienlijke rentebesparing realiseert. Gelet op het belang van die rechtstreekse financiering, werden de nodige acties ondernomen om buitenlandse investeerders meer vertrouwd te maken met Vlaanderen. Dit door middel van roadshows en een Engelstalige website.

Op het vlak van het verder ontsluiten van de balans van de Vlaamse overheid wordt in 2018 een voorstel tot herwerking van de balanspost inzake terreinen en gronden uitgewerkt en dit op basis van de bestaande vastgoeddatabank. Het is daarnaast ook de bedoeling om samen met de VABN tot eigen waarderingsregels te komen die een getrouw beeld geven van de materiële vaste activa.

Voor wat de beleidsdomeinoverschrijdende doelstellingen betreft, nam het departement FB het afgelopen werkjaar deel aan de stuur-, project- en ad-hoc werkgroepen rond het project Slimme subsidies. Daarnaast zette het departement FB ook zelf in op een vereenvoudiging en stroomlijning van het juridische en boekhoudtechnische luik rond subsidies. Dit leidde uiteindelijk tot twee adviezen die door de VABN werden goedgekeurd. Ook het komende werkjaar blijft het departement FB constructief meewerken aan het project Slimme subsidies met de focus op het stroomlijnen van de aanrekeningsregels voor subsidies.

Op het vlak van de prestatiebegroting hebben we belangrijke stappen gezet. Beleidsdomeinen maakten de inhoudelijke oefening, zodat beleid en begroting beter op elkaar kunnen worden afgestemd door middel van inhoudelijke structuurelementen. Na advies van een expertencommissie werden vijf beleidsdomeinen klaar bevonden om die structuur te implementeren in de begroting 2018. In 2018 wordt het proces verdergezet om, aan de hand van die inhoudelijke structuurelementen, te komen tot een koppeling tussen beleid en begroting. Het is de bedoeling om de nieuwe begrotingsstructuur volledig te implementeren bij de begrotingsopmaak 2019.

I. INLEIDING

2018 kondigt zich aan als een boeiend jaar.

Vlaanderen zal nieuwe stappen zetten om zijn fiscale autonomie vorm te geven. Een aantal cruciale hervormingen zoals de hervorming van het verkooprecht en de modernisering van de erfbelasting dienen zich aan. Daarbij moet uiteraard de federale hervorming van het erfrecht zoveel mogelijk fiscaal ondersteund worden. Op die manier wil ik de merites van die hervorming garanderen.

Ik wil die hervormingen doorvoeren naar het model van de reeds gerealiseerde hervorming van de schenkbelasting voor onroerende goederen. De Vlamingen maken gebruik van deze hervorming, zo blijkt uit de forse en aanhoudende toename van het aantal onroerende schenkingen. Op deze manier geloof ik de Vlaamse fiscaliteit naar een meer hedendaags niveau te kunnen brengen, meer dan ooit tevoren gericht op de noden die bestaan in de maatschappij van vandaag.

Daarnaast wordt 2018 ook het jaar waarin de samenwerking met het Vlaams Parlement rond de leesbaarheid van de begroting tot een waar partnerschap uitgroeit. Voor mij staat het jaar tevens in het teken van de optimalisatie van het beheer van financiële activa van de Vlaamse overheidsentiteiten met als belangrijke baken het beleggen in eigen Vlaamse schuld.

II. STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN

1. Budgettair beleid

SD 1. Houdbare openbare financiën realiseren in een Europees kader

a) realisaties

In 2017 sloot de Vlaamse Regering terug aan bij een begroting die structureel in evenwicht is. Door begrotingsmatig orde op zaken te stellen toonde de Vlaamse Regering haar bestuurskracht. Tegelijkertijd zorgen de saneringen van de afgelopen jaren ervoor dat de Vlaamse Regering bijkomend kan investeren in zorg, scholenbouw, infrastructuur en onderzoek en ontwikkeling.

Zoals ik reeds aankondigde in mijn vorige beleidsbrief FB, heb ik ook in het afgelopen jaar samen met de minister-president geprobeerd om te wegen op het intra-Belgische en Europese debat betreffende het verzoenen van begrotingsdiscipline met noodzakelijke groeibevorderende publieke investeringen. Zo heb ik in het kader van de voorbereiding van het Stabiliteitsprogramma 2017-2020, in de schoot van het Overlegcomité aangedrongen op de oprichting van een interfederale werkgroep over de inpasbaarheid van overheidsinvesteringen in de budgettaire paden van de diverse overheden. Die werkgroep moest zowel intra-Belgische als Europese oplossingen daarvoor verkennen. In het Overlegcomité van 28 april 2017 betreffende dit laatste Stabiliteitsprogramma, werd nog eens bevestigd dat de federale Regering, in samenwerking met de gemeenschappen en gewesten, een dialoog zal aangaan met de Europese Commissie omtrent de begrotingsmatige behandeling van strategische investeringen. Vanuit Vlaanderen zullen we daar maximaal aan meewerken.

Ten slotte ben ik ook het afgelopen werkjaar formeel tegemoet gekomen aan onze verplichtingen volgend uit het Europees Semester van beleidscoördinatie met de bijdrage van Vlaanderen aan het Belgisch Stabiliteitsprogramma en het Ontwerpbegrotingsplan. Op mijn aandringen werd voor het eerst een bijlage over het verwacht economisch rendement van de Oosterweelverbinding aan het Stabiliteitsprogramma toegevoegd.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

Via het behoud van een begroting die structureel in evenwicht is, blijf ik me ook het komende werkjaar inzetten voor het realiseren van de vereiste structurele inspanning in de richting van de middellangetermijndoelstelling van de gezamenlijke overheid.

De Europese regelgeving betreffende het toezicht op de begrotingen van de lidstaten heeft een belangrijke impact op het Vlaams begrotingsbeleid. Het blijft dan ook van essentieel belang om de Europese ontwikkelingen nauw op te volgen. Net als vorig jaar, besteed ik ook dit jaar de nodige aandacht aan het debat dat op Europees niveau gevoerd wordt omtrent bijkomende flexibiliteit voor overheidsinvesteringen. Ook zal ik de werkzaamheden betreffende de voltooiing van de architectuur van de Economische en Monetaire Unie op de voet volgen, om maximaal te kunnen inspelen op opportuniteiten die zich aandienen.

Teneinde de belangen die Vlaanderen heeft in de dossiers die behandeld worden in de Raad Economische en Financiële Zaken beter te kunnen verdedigen, blijf ik mij inzetten voor de heronderhandeling van het Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, de gemeenschappen en de gewesten, met betrekking tot de vertegenwoordiging van het Koninkrijk België in de Europese Raad, de Ministerraad van de Europese Unie en andere organen van de Europese Unie.

In de begroting 2018 zijn de ontvangsten en de uitgaven die verband houden met dit beleid terug te vinden onder het programma CC 'Budgettair beleid', met volgende codes en omschrijvingen: CC CA: Duurzaam budgettair en financieel beleid, CC CB: Gemeenschapsaangelenheden, en CC CC: Gewestaangelegenheden, en CB AA: Ondersteuning van beleidsvoorbereidende capaciteit voor een proactief, onderbouwd fiscaal beleid.

OD 1.1 Budgettaire stabiliteit via begrotingsnormering in meerjarenperspectief

a) realisaties

In 2017 sluit de Vlaamse Regering terug aan bij een begroting die structureel in evenwicht is. Daar zijn we als Vlaamse Regering verheugd over. Op die manier wordt immers vermeden dat er impliciete schuld wordt opgebouwd, die niet alleen de huidige maar ook de toekomstige generaties zal belasten.

In mijn vorige beleidsbrief en bij de begrotingsbesprekingen van de begroting 2017 heb ik reeds aangegeven dat we een aantal correcties toepassen op het vorderingensaldo.

Ik verwees reeds naar de bouwkosten gerelateerd aan de Oosterweelverbinding die de komende begrotingsjaren buiten de begrotingsdoelstelling gehouden worden. Ik vermeldde ook dat de manier waarop uitzonderlijke strategische investeringen moeten worden ingepast in de budgettaire paden van de diverse overheden het voorwerp uitmaakt van een interfederale werkgroep ter zake.

Ik haalde tevens al kort de investeringsuitgaven aan die betrekking hebben op de A1/A3 ziekenhuisinfrastructuur zoals budgettair overgeheveld in 2016. In mijn vorige beleidsbrief FB lichtte ik reeds toe dat een aantal investeringen die vóór de bevoegdheidsoverdracht gebeurd zijn, pas in 2017 of de komende jaren een ESR-impact zullen hebben. Ik gaf toen ook mee dat ik, net zoals de voltallige Vlaamse Regering, van mening ben dat die investeringen uit het verleden geen impact mogen hebben op de begrotingsinspanningen die de Vlaamse overheid moet leveren om dit jaar en ook de volgende jaren tot een begrotingsevenwicht te komen.

Voor de asielcrisis werden er in 2016 nog eenmalige uitgaven voorzien die niet meegenomen werden om de begrotingsdoelstelling af te toetsen. In 2017 is dat echter niet meer het geval. Voor zover de bijkomende uitgaven omwille van de asielcrisis niet weggevallen zijn in 2017, werden ze geïntegreerd in de reguliere begrotingskredieten en zijn ze meegenomen bij de aftoetsing van de evenwichtsdoelstelling.

Zowel bij de begrotingsopmaak als begrotingsaanpassing werd voor 2017 voorzichtig omgesprongen met de beschikbare beleidsruimte. De bij de begrotingsaanpassing aangelegde buffer voor onvoorziene omstandigheden, blijkt ondertussen overbodig. Naar aanleiding van de bespreking van de begrotingsopmaak 2018 werd dan ook beslist om deze buffer in te zetten en zelfs nog licht uit te breiden om de engagementen zoals voorzien in het Regeerakkoord verder ten uitvoer te brengen.

Samenvattend ben ik zeker dat de stappen die we de voorgaande jaren gezet hebben om een solide budgettaire basis op te bouwen, ook in 2017 verdergezet worden. De budgettaire ruimte die er was bij de begrotingsopmaak en de begrotingsaanpassing werd ingezet om de uitdagingen op sociaal-economisch vlak aan te gaan, zonder de gezondheid van onze budgettaire situatie in het gedrang te brengen.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

Net zoals in 2017 streeft de Vlaamse Regering in 2018 naar een begroting die structureel in evenwicht is.

Gezien het strategisch belang, de omvang en het terugverdienmodel van de Oosterweelverbinding worden de bouwkosten ervan bij de aftoetsing van de evenwichtsdoelstelling buiten beschouwing gelaten. Zoals ik reeds vorig jaar heb aangegeven, is het dankzij de vele inspanningen die Vlaanderen leverde, dat ook de Europese Commissie het belang van de Oosterweelverbinding voor onze economische groei erkent. Zo werd de Oosterweelverbinding in het landenverslag 2016 als een belangrijk weginfrastructuurproject geïdentificeerd. Daarnaast werd zowel in de landenspecifieke aanbevelingen voor 2016, als voor 2017, melding gemaakt van de noodzaak aan investeringen in vervoersinfrastructuur.

Ook de investeringsuitgaven m.b.t. de A1/A3 ziekenhuisinfrastructuur die reeds voor de bevoegdheidsoverdracht gerealiseerd werden, worden buiten de evenwichtsdoelstelling gehouden.

Specifiek voor 2018 zullen er nog 2 bijkomende correcties toegepast worden om die normdoelstelling te toetsen.

In 2018 wordt geen rekening gehouden met de eenmalige afrekening van de ontvangsten uit de Bijzondere Financieringswet met betrekking tot het vaststellen van de definitieve autonomiefactor. Die correctie is in overeenstemming met het advies van de Hoge Raad van Financiën van maart 2017. Het eenmalig tekort dat hiervan het gevolg is, is immers een budgettaire meevaller voor de federale overheid en is dus op het niveau van de gezamenlijke overheid neutraal.

Ten slotte moet Vlaanderen het deel van de schuld die het overneemt van de gemeenten die gefuseerd zijn, registreren als kapitaaloverdracht ofwel -subsidie. Dit leidt tot een eenmalige negatieve impact t.a.v. het Vlaams vorderingensaldo. Aangezien dit tekort echter gecompenseerd wordt door een gelijke verbetering van het vorderingensaldo van de lokale overheden, blijft dit budgettair neutraal voor entiteit II als geheel.

Binnen deze normdoelstelling van een begroting die structureel in evenwicht is, zal de Vlaamse Regering de beschikbare beleidsruimte invullen met de beleidsimpulsen voorzien in het Regeerakkoord.

OD 1.2 Lokale overheden inpassen in de globale budgettaire context

Voor de bespreking van deze doelstelling kan ik verwijzen naar de beleidsbrief van mijn collega bevoegd voor binnenlands bestuur.

OD 1.3 Een transparante begroting met zicht op prestaties en effecten.

a) realisaties

In het afgelopen werkjaar heeft de werkgroep 'leesbaarheid van de begroting' zijn werkzaamheden verdergezet.

De meest zichtbare resultaten blijken uit de Algemene Toelichting. Naar aanleiding van de begrotingsaanpassing 2017 werden hieraan enkele ingrepen doorgevoerd waardoor de transparantie van dit begrotingsdocument er sterk op vooruitgegaan is. Er werd ingezet op een duidelijkere en overzichtelijkere toelichting van de beleidsruimte en het vorderingensaldo binnen de globale begrotingsoefening van dat jaar.

Daarnaast werden er reeds belangrijke stappen gezet in de studiefase voor een nieuwe presentatie van de administratieve tabel bij de begrotingsopmaak 2019, gebaseerd op de uitgangspunten inzake prestatiebegroting.

Samen met het Rekenhof werd een theoretisch kader uitgewerkt om de verschillende rapporteringsmomenten in de begrotings-, uitvoerings- en financiële cyclus beter op elkaar af te stemmen.

In 2017 is er ook gestart met de analyses om tot een doorgedreven digitalisering van de Vlaamse begroting te komen. De eerste resultaten van dit digitale traject zijn reeds te zien op de nieuwe website van het departement FB (fin.vlaanderen.be).

Ten slotte werden opnieuw diverse initiatieven ontwikkeld rond vorming en informatieverstrekking die de begrijpbaarheid en toegankelijkheid van de Vlaamse begroting en rekening moeten ten goede komen. Blikvangers waren:
- entiteiten die nieuw in de consolidatiekring S13.12 werden opgenomen, kregen een opleiding en worden nog verder begeleid;
- de handleiding over de boekhoudregels wordt volledig herwerkt om tegen eind 2017 beschikbaar te worden gesteld;
- er is een aanvang genomen om de aanrekeningsregels voor subsidies meer te specifiëren en te verduidelijken.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

In 2018 loopt er in uitvoering van het theoretisch kader, zoals samen met het Rekenhof uitgewerkt, een proefproject met een aangepaste werkwijze en timing voor de rapportering over de uitvoering 2017 en het KSW-rapport 2017. De nieuwe aanpak moet enerzijds zorgen voor meer eenduidigheid tussen de cijfers in de verschillende rapporten en anderzijds meer stabiliteit van de cijfers bewerkstelligen. De uitrol ervan is gepland in 2018. Het sjabloon dat aangeboden wordt aan de te consolideren entiteiten voor de rapportering over hun uitvoeringscijfers wordt eveneens verder geoptimaliseerd.

Daarnaast gaat er in 2017 en 2018 veel aandacht naar de verdere uitvoering van het digitaliseringstraject. Kernelementen van dit traject zijn:
- het digitaal ontsluiten van de papieren begrotingsdocumenten, met aandacht voor logische samenhang, doorzoekbaarheid en eenduidigheid in begrippen;
- de rapporteringsmogelijkheden (dwarsdoorsneden) over in eerste instantie uitvoerings- en vervolgens begrotingsdata.

Aangezien het om een groot en belangrijk project gaat, wordt hiervoor een projectgroep opgericht waarin zowel het departement FB als het secretariaat van het Vlaams Parlement vertegenwoordigd zijn. Binnen deze projectgroep zullen verdere afspraken gemaakt worden over de voortgang van het digitaliseringstraject.

Vanuit mijn wens tot meer transparantie en openheid laat ik het departement FB ook starten met de werkzaamheden om het juridisch kader aangaande de overheidsfinanciën meer begrijpelijk en toegankelijk te maken. Een duidelijker juridisch kader kan immers een van de tools zijn die kan bijdragen tot meer gestroomlijnde interne processen en een transparantere beleidsuitvoering. Specifieke aandacht gaat hierbij naar de taakinvulling van de regeringscommissarissen die instaan voor de controle op de financiële aspecten bij de Vlaamse entiteiten.

OD 1.4 Interne monitoring van begrotingsuitvoering en de gewestbelastingen

a) realisaties

De verantwoordelijkheid voor de raming van de gewestbelastingen werd verschoven van het departement FB naar VLABEL. VLABEL heeft hiervoor een stafmedewerker databeheer en statistiek aangeworven. De onmiddellijke toegang tot onderliggende data en taxatieprocessen moet toelaten de ramingen in de toekomst nog beter te onderbouwen.

Binnen VLABEL werd ook een project opgestart om te komen tot een meer moderne managementrapportering. Rapportering over de ontvangsten uit de gewestbelastingen vormt hier ook een onderdeel van. De vernieuwde rapportering zal toelaten om sneller en dieper inzicht te krijgen in de evolutie van de ontvangsten, omdat de onderliggende determinanten (belastbare grondslag, verminderingen, vrijstellingen, ...) beter in kaart gebracht zullen zijn. In het kader van de managementrapportering werd een pilootproject opgestart dat focust op erfbelasting.

Gecombineerd met de inspanningen die ook al de voorgaande jaren gedaan werden, heeft dit geleid tot een meer accurate opvolging van de begrotingsuitvoering en de gewestbelastingen in het bijzonder.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

Na afronding van het pilootproject rond de erfbelasting wordt een analoge rapportering uitgerold voor de andere door VLABEL geïnde gewestbelastingen.

2. Fiscaliteit

SD 1: Een coherent fiscaal kader

a) realisaties

In mijn beleidsbrief vorig jaar stelde ik interne adviesverlening aangaande de fiscale haalbaarheid en uitvoerbaarheid van voorgenomen fiscale maatregelen voorop. Die adviesverlening maakte het voorwerp uit van de mededeling Fiscale beleidsinstrumenten en interne werkmethodiek, die ik op 18 november 2016 op de Vlaamse Regering bracht. Met die mededeling heb ik aan de diverse beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid een instrument aangereikt dat toelaat om de invoering van een fiscale maatregel zorgvuldig en expliciet af te wegen. In de mededeling wordt immers een interne adviesaanvraag vooropgesteld waarmee beleidsdomeinen de fiscaal-juridische expertise die in het beleidsdomein financiën en begroting aanwezig is, kunnen benutten.

Naast deze mededeling zijn uiteraard ook de diverse regelgevende initiatieven van belang die moeten bijdragen tot een meer coherent fiscaal kader, ik verwijs daarvoor naar latere passages in deze beleidsbrief.

Van de diensten werd het afgelopen jaar gebruik gemaakt in het kader van de hervorming van de fiscaliteit met betrekking tot onroerend erfgoed.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

De interne adviesverlening blijft evident beschikbaar in 2018.

In de begroting 2018 zijn de ontvangsten en de uitgaven die verband houden met dit beleid terug te vinden onder programma CD 'Fiscaliteit', met volgende codes en omschrijvingen: CD DA: Doelgericht fiscaal beleid en CD DB: Globale benadering Vlaamse woonfiscaliteit.

OD 1.1 Verdere uitbreiding van de Vlaamse Codex Fiscaliteit (VCF)

a) realisaties

Naar aanleiding van de overname van de dienst van de successie- en registratierechten met ingang van 1 januari 2015, werden in titel II van de VCF de hoofdstukken erfbelasting, schenkbelasting, verkooprecht, verdeelrecht en recht op hypotheekvestiging opgenomen. In titel III (inning & invordering) werden de nodige aanpassingen doorgevoerd om deze om te vormen tot kohierbelastingen.

In het kader van de hervorming van de mobiliteitsfiscaliteit van bezit naar gebruik, werd het hoofdstuk Eurovignet vervangen door de kilometerheffing.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

De overname van de dienst van de belasting op de spelen & weddenschappen en de automatische ontspanningstoestellen wordt voorbereid. Vlabel zal vanaf 2019 ook de laatste groep van oneigenlijke gewestbelastingen zelf innen. Voor nadere toelichting verwijs ik naar de desbetreffende operationele doelstelling (O.D. 2.5).

Naar aanleiding van deze overname zal de regelgeving, in de mate deze tot de bevoegdheidssfeer van het Vlaamse Gewest behoort, worden opgenomen in de Vlaamse Codex Fiscaliteit.

OD 1.2 Verdere rationalisering van de Vlaamse fiscaliteit

a) realisaties

Tijdens de huidige legislatuur hebben we een aantal ingrijpende hervormingen binnen de Vlaamse Fiscaliteit doorgevoerd. Een rationalisering en vereenvoudiging van de regelgeving is daarbij een constante en prioritaire leidraad geweest.

De schenkbelasting op onroerende goederen werd grondig hervormd. We hebben daarbij niet alleen geopteerd voor een rechtlijnige tariefverlaging, we hebben ook fors vereenvoudigd en enkele groene accenten aangebracht.

Het oude tarievenstelsel in de rechte lijn bijvoorbeeld, van toepassing op schenkingen tussen partners en verwanten in de rechte lijn, vertoonde een lange reeks van oplopende tariefschijven van 3% tot 30%. Sinds 1 juli 2015 is dit anders: de tariefschijven zijn van 9 naar 4 teruggebracht wat het geheel veel overzichtelijker maakt.

En buiten de rechte lijn hebben we de overige drie tabellen met diverse schijven, oplopend van 20% tot 80 %, geschrapt, en vervangen door slechts één tarieftabel met tarieven oplopend van 10% tot een maximum van 40%.

Het streven naar redelijke tarieven, met eenvoudige en transparante regelgeving bleek zijn vruchten af te werpen. Sedert 1 juli 2015 is het aantal schenkingen van onroerende goederen in Vlaanderen spectaculair toegenomen. En deze dynamiek houdt aan.

Een tweede voorbeeld van rationalisering is de reductie van het aantal tarieven voor vrachtwagens in de verkeersbelasting. De matrix met 68 tariefcategorieën in de categorie van 3,5 tot 12 ton werd afgeschaft. En de matrix met 266 tariefcategorieën in de categorie vanaf 12 ton werd vervangen door de Europese matrix met 78 tariefcategorieën.

Een volgend voorbeeld van een doorgevoerde fiscale vereenvoudiging betreft de overheveling van de heffing op verwaarloosde, onbewoonbare of ongeschikte woningen van het Vlaamse niveau naar het gemeentelijke niveau, waar ze ook beter thuishoort. In het kader van het kerntakendebat van de Vlaamse overheid, werd de verwaarlozingsheffing volledig gedecentraliseerd. Voor de heffing op leegstaande woningen en gebouwen was dit eerder al gebeurd. En de heffing op onbewoonbare of ongeschikte woningen tenslotte wordt op regionaal niveau enkel behouden in de mate dat de gemeente niet zelf in een heffing voorziet. Hierdoor wordt een dubbele aanslag bij de burger vermeden.

Naast en bovenop deze globale hervormingen zijn er deze legislatuur ook punctuele aanpassingen doorgevoerd, waarbij de rationaliseringsgedachte voorop stond :

- Bij de opmaak van een aangifte van nalatenschap kan de aangifteplichtige sedert 1 januari 2015 opteren voor eenvoudige forfaitaire bedragen in de plaats van de aangifte van de werkelijke bedragen van de openstaande schulden van de erflater en van de begrafeniskosten. Zo kan de aangifteplichtige vermijden dat hij voor relatief kleine bedragen telkens de nodige materiële bewijsstukken dient toe te voegen. Deze vereenvoudiging wordt op het terrein als bijzonder waardevol ervaren.

- De belastingvermindering voor brandbeveiliging of inbraakbeveiliging werd afgeschaft, deze was meer en meer in onbruik geraakt.
- De belastingvermindering voor dakisolatie dooft uit wegens overlapping met de subsidies voor dakisolatie.
- Sedert 1 januari 2016 is in Vlaanderen de zogenaamde geïntegreerde woonbonus van toepassing, deze is het resultaat van een samenvoeging van de eigenlijke woonbonus, de belastingvermindering voor het lange termijnsparen en de belastingvermindering voor de gewone interesten.
- De regeling voor 'gecombineerd' vervoer over spoor en waterwegen werd vereenvoudigd.
- De regeling voor oldtimer-personenwagens en militaire oldtimers werd veralgemeend naar alle voertuigcategorieën en uniform op 30 jaar gebracht.

Ook bij de nakende hervormingen van het verkooprecht en de erfbelasting zal de rationaliseringsgedachte onze leidraad zijn. Bestaande gunstregimes, die weliswaar goedbedoeld zijn, missen af en toe wel eens hun doel doordat de voorwaarden en de regelgeving niet altijd even transparant zijn. We bekijken dan ook waar een vereenvoudiging en integratie van voordelen mogelijk is. Uiteraard willen we geen enkele afbreuk doen aan het reeds gevoerde beleid gericht op eigendomsverwerving. Dat willen we behouden en zelfs nog versterken.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

Het komende jaar ga ik, zoals vermeld, verder met deze oefening.

Aanpassingen die geïnspireerd zijn door de rationaliseringsgedachte maar die inhoudelijk aansluiten bij andere hervormingen – ik denk dan aan de schenk-, koop- of erfbelasting - worden geïntegreerd in die specifieke hervormingstrajecten.

De belasting op kansspelen zal worden meegenomen in het overnametraject voor deze belastingen en de integratie ervan in de Vlaamse Codex Fiscaliteit.

Een aantal kleinere rationaliseringsmaatregelen in verschillende domeinen, die niet kaderen in een bredere hervorming, zijn al opgenomen in een apart ontwerp van decreet dat ik dit najaar nog zal voorleggen aan het Vlaams Parlement.

In dat ontwerp is onder meer een punctuele aanpassing voorzien van de Vlaamse erfbelasting. We schrappen de verouderde antimisbruikbepaling die voorzag dat een verwerping van een nalatenschap geen nadeel mag berokkenen aan de Vlaamse schatkist. Dit betekent dat een erfopvolger die in de plaats van de verwerper tot de nalatenschap geroepen wordt niet minder erfbelasting mag betalen dan de verwerper. Dit principe had ongewilde en ongewenste gevolgen, onder meer bij de zogenaamde erfenissprong, wanneer kinderen besluiten de nalatenschap van hun ouders te verwerpen zodat de vererfde vermogens rechtstreeks bij de kleinkinderen terecht komen. Deze erfenissprong, die door het federale beleidsniveau werd uitgewerkt, willen we net faciliteren. Daarom schrappen we deze onnodige fiscale belemmering.

Anderzijds zal het voortaan niet meer mogelijk zijn om met enkele eenvoudige bedingen in het huwelijkscontract, zoals het zogenaamde verrekenbeding of de verblijvingsbedingen met last, de erfbelasting voor echtgenoten soms tot nul te reduceren. We voorzien immers dat deze bedingen voortaan geen invloed meer hebben op de berekening van de erfbelasting. Hiermee beogen we een billijke en gelijke behandeling van echtgenoten. We respecteren uiteraard de keuze van echtgenoten voor een bepaald huwelijksvermogensstelsel en de afspraken opgenomen in een huwelijkscontract die tussen echtgenoten hun volle uitwerking blijven behouden, maar we neutraliseren hiermee sommige onevenredige fiscale gevolgen hiervan.

Het decreet bevat bovendien nog enkele punctuele correcties van de Vlaamse Codex Fiscaliteit. Zo wordt voorzien dat de betaaltermijn voor de aanvullende registratiebelasting en de bijhorende belastingverhoging wegens niet-naleving van de voorwaarden tot behoud van bepaalde gunstregimes (abattementen, klein beschrijf, meeneembaarheid) voortaan twee maanden zal bedragen. Hiervoor zal niet langer een onmiddellijke betalingsverplichting gelden. Deze aanpassing is noodzakelijk gebleken na de bespreking van het verslag van de Ombudsman in de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting van het Vlaams Parlement.

OD 1.3 Globale benadering Vlaamse woonfiscaliteit

a) realisaties

Ik ben niet alleen de minister die verantwoordelijk is voor de Vlaamse Financiën en Begroting, daarnaast behoort ook het energiebeleid tot mijn verantwoordelijkheid.

Beide beleidsdomeinen vertonen een doorsnede. Ik vermeldde eerder al de groene accenten bij de hervorming van de schenkingsrechten voor onroerende goederen. Ik wil van de opportuniteiten van de nakende fiscale hervormingen gebruik maken om tevens onze energieprestaties te verbeteren. Meer dan ooit is het bezit van een energiezuinige woning het ultieme streefdoel.

Tot nu was het zo dat wie energiezuinig een nieuwbouw realiseerde, een verlaging of zelfs vrijstelling van zijn onroerende voorheffing kon en kan krijgen gedurende 5 jaar. Als de stedenbouwkundige vergunning aangevraagd was vóór 1 januari 2013 bedraagt de termijn van verminderde onroerende voorheffing nog 10 jaar, in dat geval bedraagt de vermindering hetzij 20% hetzij 40%, al naar gelang het bereikte E-peil.

Aangezien meer dan de helft van onze woningen oudere woningen zijn, hebben we deze maatregel nu ook uitgebreid naar zogenaamde 'ingrijpende energetische renovaties' voor bestaande woningen. Dat is een grondige renovatie die leidt tot een gunstig E-peil. Heeft een huiseigenaar zijn E-peil kunnen herleiden tot maximaal E90 dan geniet hij of zij een halvering van de onroerende voorheffing. De onroerende voorheffing vervalt zelfs helemaal gedurende 5 jaar, bij een energiepeil van maximaal E60.

Dit nieuwe voordeel geldt voor stedenbouwkundige aanvragen vanaf 1 oktober 2016.

Dit initiatief kan m.i. ook een steentje bijdragen tot de verbetering van de energiesituatie van ons woningpark.

Het faciliteren van de verwerving van een eigen woning is voor deze regering nog steeds een belangrijke doelstelling. In dat kader en conform de ambities van het Regeerakkoord werd de afgelopen periode verder nagedacht over hoe de transactiebelastingen op de gezinswoning zouden kunnen aangepast worden.

In het najaar van 2016 en het voorjaar van 2017 werden, onder meer door het departement Financiën en Begroting, zeer diverse budgettaire simulaties gemaakt in het kader van de voorgenomen hervorming van het verkooprecht voor de gezinswoningen. De zoektocht naar een budgetneutrale vereenvoudiging van de registratierechten en het herwerken van de bestaande gunstmaatregelen (5%-tariefkorting op basis van het kadastraal inkomen, het hoofdabattement, renovatie-abattement, bij-abattement of hypotheekabattement) naar een globaal lager tarief stond daarbij centraal. De filosofie van de meeneembaarheid van betaalde registratierechten blijft behouden. Hierdoor

wordt de mobiliteit op de woningmarkt en de arbeidsmarkt immers gestimuleerd, zoals ook door internationale instanties (IMF en OESO) gevraagd wordt.

Zoals vorig jaar reeds aangekondigd onderzoeken we of een keuzerecht tussen de woonbonus en een verminderd registratierecht budgettair en technisch haalbaar is.

Samen met mijn kabinet heb ik op de resultaten van het budgettair onderzoek voortgewerkt, en VLABEL heeft een voorontwerp van decreet terzake voorbereid. Deze werden al meermaals besproken door werkgroepen gemandateerd door de Vlaamse Regering. Deze teksten zullen dit najaar het voorwerp zijn van verder politiek overleg binnen de regering.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

Het is mijn stellige bedoeling om samen met de partners in de regering te komen tot een definitief tekstvoorstel. Ik ben ervan overtuigd dat de intense en nauwkeurige voorbereiding nu snel naar een ontwerp van decreet kan leiden dat voor de Vlaamse burger een maatschappelijk gedragen, maar ook voor de Vlaamse overheid een budgettair en technisch aanvaardbare woonfiscaliteit garandeert voor de komende decennia.

OD 1.4 Vereenvoudiging van de tarieven schenkbelasting inzake onroerende goederen

De doelstelling is gerealiseerd.

Enkele punctuele verfijningen worden nog aangebracht met het decreet diverse fiscale bepalingen dat we in het najaar van 2017 in het Vlaams Parlement zullen bespreken.

Een voorbeeld van deze punctuele verfijningen betreft een schenking van een onroerend goed waarbij de schenker zich het vruchtgebruik op het geschonken goed heeft voorbehouden. Voor het bekomen van de bijkomende vermindering van de schenkbelasting, als gevolg van de uitgaven met het ook op verbetering van de energie-efficiëntie van de geschonken woning, voorzien we nu expliciet dat deze facturen ook op naam van de schenker-vruchtgebruiker mogen opgemaakt zijn.

OD 1.5 Verlaging verdeelrecht voor scheidende koppels

De doelstelling is gerealiseerd.

Sedert 1 januari 2016 volstaat het dat de verdeling of afstand wordt gerealiseerd na de beëindiging van de wettelijke samenwoning of na de echtscheiding om het tarief van 1% te genieten. De verdeling of afstand hoeft dus niet meer noodzakelijk binnen het kader van de procedure van het gerechtelijk wetboek te verlopen

De versoepelingen van de voorwaarden van het verlaagd tarief voor scheidende koppels, zoals deze zijn opgenomen in het decreet van 18 december 2015 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2016, hebben er dus duidelijk voor gezorgd dat nog meer belastingplichtigen van deze belastingverlaging kunnen genieten.
Het aantal belastingplichtigen dat gebruik heeft gemaakt van het verlaagd tarief is toegenomen van 4767 in 2015 tot 7174 in 2016.

OD 1.6 Modernisering erf- en schenkbelasting

a) realisaties

Het voorbije werkingsjaar werd de modernisering van de erfbelasting grondig voorbereid en werd het nodige onderzoek verricht. Er werd tevens rekening gehouden met de premisse dat de gemoderniseerde erfbelasting afgestemd wordt op de hedendaags samenlevingsvormen, zonder het familiale aspect uit het oog te verliezen.

Het federaal parlement heeft op 20 juli 2017 een wet tot hervorming van het burgerlijk erfrecht aangenomen. Deze wet werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad, het nieuwe erfrecht zal van toepassing zijn op nalatenschappen die openvallen vanaf 1 september 2018.

Deze wet voorziet diverse en belangrijke vernieuwingen.

Zo wordt het concept van de globale erfovereenkomst ingevoerd waarbij ouders met hun kinderen nog tijdens het leven afspraken kunnen maken over de verdeling van het vermogen. Zo kan een hoop ellende en frustratie worden voorkomen. Een nalatenschap kan voortaan in alle evenwicht en transparantie worden afgehandeld.

Daarnaast wordt de reserve van de (klein)kinderen herleid tot de helft van de nalatenschap. De reserve van de (groot)ouders wordt vervangen door een onderhoudsplicht ten laste van de nalatenschap, wanneer die (groot)ouders behoeftig zijn.

Door de reductie van deze reserves vergroot het beschikbaar deel van de nalatenschap. De erflater heeft dus meer ruimte om zijn vermogen door te geven. Dit kan ten voordele zijn van een verdere verwant of een begunstigde zonder verwantschap maar hij kan met het beschikbaar deel ook een nauwe verwant begunstigen.

Voorts wordt de inbreng en inkorting in natura vervangen door een inbreng en inkorting in waarde.

Belangrijk is ook dat de hervorming van het erfrecht nieuwe mogelijkheden aanbiedt om een erfenissprong mogelijk te maken.

Mijn administratie onderzoekt momenteel de draagwijdte van deze recente wijzigingen en de mogelijke impact op de Vlaamse erfbelasting. De nodig gebleken aanpassingen aan de Vlaamse erfbelasting zullen worden meegenomen bij de ruimere hervorming. We moeten hiermee alleszins klaar zijn tegen 1 september 2018, de datum van inwerkingtreding van het nieuwe erfrecht.

Die aanpassingen zijn enerzijds noodzakelijk, anders dreigen hiaten in onze fiscale regelgeving te ontstaan, met rechtsonzekerheid tot gevolg. Uiteraard dient ook het budgettaire belang van de Vlaamse erfbelasting bij deze hervorming nauwlettend te worden bewaakt. Het nieuwe erfrecht biedt anderzijds ook een opportuniteit: we kunnen onze erfbelasting moderniseren en rekening houden met de nieuwe grotere vrijheid van een erflater om zijn nalatenschap toe te wijzen aan personen naar zijn keuze.

Uiteraard is het hierbij de bedoeling om de federale hervorming waar mogelijk ook fiscaal te faciliteren. Een belangrijke voorloper hiervan is de schrapping van de zogenaamde verwerpingsregel die door de Vlaamse Regering is goedgekeurd en die nog in 2017 in het Vlaams Parlement zal worden besproken. Met deze schrapping willen we de

erfenissprong die vandaag al bestaat – maar die dus nog verder zal uitgebreid worden vanaf 1 september 2018 – fiscaal niets in de weg leggen.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

In de komende maanden wens ik het voorstel tot modernisering van de erfbelasting te lanceren. Ik hou hierbij rekening met de voorstellen, inzichten en bemerkingen die naar voor kwamen uit het gedane onderzoek.

Deze hervorming zal, zoals hiervoor reeds aangegeven, twee componenten bevatten.

Bijzondere aandacht zal geschonken worden aan de hoge belastingdruk in de zijlijn. Ik beoog met de modernisering tevens een vereenvoudiging van het huidige belastingstelsel door te voeren, naar het model van de hervormde schenkbelasting voor onroerende goederen.

Zo bekijken we ook de verschillende berekeningsmethodes die in de zijlijn van toepassing zijn. Het tarief van de erfbelasting tussen broers en zussen wordt toegepast op de individuele verkrijging van de broer of zus, terwijl voor andere verwanten of niet-verwanten het tarief op de samengevoegde verkrijgingen wordt toegepast. Dit kan verrassende en moeilijk te verklaren effecten opleveren.

We bekijken ook een eventuele uitbreiding van de fiscale gelijkschakeling van sommige verkrijgingen tussen niet-verwante of verdere verwante personen met verkrijgingen in de rechte lijn. In het Vlaams Parlement werd gesproken over onder meer stiefkleinkinderen, maar we onderzoeken tevens – zowel inhoudelijk als budgettair - valabele alternatieven.

Tegelijk zal dit voorstel rekening houden met de gevolgen van het gewijzigde erfrecht. Dat zal de tweede component van de hervorming zijn. De Vlaamse Regering heeft ervoor geopteerd om maximaal faciliterend op te treden. De erflater moet kansen krijgen om de verruimde beschikkingsvrijheid te benutten naar eigen wensen. Tevens moet voor de nieuwe rechtsfiguren zoals de erfenissprong, de globale erfovereenkomst, en de nieuwe wettelijke voortzetting van het vruchtgebruik door de langstlevende echtgenoot een correcte fiscale benadering worden uitgewerkt.

OD 1.7 Lagere belasting op arbeid

De doelstelling is gerealiseerd. De federale tax shift is stilaan voor iedereen voelbaar in de portemonnee. De federale tax shift omvat inzake arbeid volgende maatregelen: een verhoging van de forfaitaire beroepskosten, een verhoging van de belastingvrije som, afschaffing van de schijf van 30% en een aanpassing van de grens van de 45%-schijf. Hoewel het federale maatregelen betreft, is de Vlaamse overheid een belangrijke co-sponsor, gezien de daling van de personenbelasting voor net geen 25% gedragen wordt door het Vlaamse Gewest. Vlaanderen heeft er voor geopteerd om de minderinkomsten niet te compenseren met nieuwe belastingen.
De gecumuleerde impact van de tax shift 1 & 2 op de Vlaamse gewestelijke opcentiemen bedraagt 301,9 miljoen euro voor aanslagjaar 2017 en 2018.

OD 1.8 Successieregeling voor verzamelaars

a) realisaties

Binnen het departement Cultuur, Jeugd en Media werd een onderzoek uitgeschreven om een geefbeleid voor cultuur te helpen vormgeven. Mijn administratie nam deel aan de stuurgroep die ter begeleiding van dit onderzoek werd opgericht. De stuurgroep kwam in het voorjaar van 2017 verschillende malen samen. De onderzoeksopdracht vormde de

eerste stap naar de concretisering van een Vlaams geefbeleid. De resultaten van dit onderzoek werden opgenomen in de Conceptnota 'cultureel ondernemerschap en aanvullende financiering' dewelke door mijn collega minister Gatz op 14 juli 2017 op de Vlaamse Regering werd voorgesteld.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

Zoals in de conceptnota 'cultureel ondernemerschap en aanvullende financiering' wordt aangegeven, wordt in het najaar van 2017 een werkgroep opgestart die de mogelijkheden en modaliteiten onderzoekt om de regeling rond inbetalinggeving van kunstwerken performanter te maken. De focus ligt hierbij op de situatie van de erflater en op specifieke aspecten van nalatenschappen van kunstenaars. Mocht uit de bevindingen van de werkgroep de noodzaak hiertoe blijken, dan kan een aanpassing van de regeling omtrent de inbetalinggeving van kunstwerken in overweging worden genomen.

OD 1.9 Onderzoek naar fiscale stimuli onroerend erfgoed

a) realisaties

Met het decreet van 21 april 2017 werden de beoogde stimulansen in het verkooprecht en de schenkbelasting bij de verkoop en de schenking van beschermde monumenten gerealiseerd. Het Agentschap Onroerend Erfgoed en VLABEL hebben in gezamenlijk overleg de teksten hiertoe voorbereid en hebben bij de uitvoering van deze maatregelen een gedeelde verantwoordelijkheid en taakinhoud.

Het gaat om een aanzienlijke lastenverlaging: een halvering van het verkooprecht en een vermindering van de schenkbelasting. Als voorwaarde geldt dat de verkrijger van het beschermde monument bereid is een bedrag, gelijk aan het genoten fiscaal voordeel, te besteden aan werken voor onderhoud of verbetering van het waardevolle goed.

Het bedrag van dit fiscale voordeel wordt fictief gelijkgesteld met een subsidie. Als de koper niet voldoet aan de voorwaarden is hij gehouden tot terugbetaling van deze fictieve "subsidie" aan het agentschap Onroerend Erfgoed.

Om ervoor te zorgen dat de uitgevoerde werken een werkelijke meerwaarde betekenen voor het beschermde patrimonium is het belastingvoordeel enkel toepasbaar op werken die in een door het agentschap Onroerend Erfgoed goedgekeurd beheersplan opgenomen zijn.

Voor wat betreft de belastingvermindering in de personenbelasting heeft mijn administratie overlegd met de FOD Financiën. We willen de bestaande regeling doelmatiger en efficiënter maken.

Er werd bijvoorbeeld overeengekomen dat de attesten, die door het Agentschap onroerend erfgoed worden opgemaakt, automatisch worden overgemaakt aan de FOD Financiën.De controle op de voorwaarden om van de belastingvermindering te kunnen genieten wordt dus door het inhoudelijk bevoegde agentschap gevoerd, dit verhoogt de doelmatigheid.

Tevens werd afgesproken dat de gegevens, nodig om van de belastingvermindering te kunnen genieten, vooraf zullen worden ingevuld in de aangifte van de belastingplichtige.

Dit is een belangrijke vereenvoudiging voor de belastingplichtige die niet meer zelf op zoek moet gaan naar de correcte code en het correcte bedrag, in te vullen bedrag op zijn aangifteformulier.

Vanuit het streven naar rationalisering voorzien we een decumul van de belastingvermindering en de premies. De modaliteiten van de belastingvermindering worden zoveel mogelijk afgestemd op de premie volgens de standaardprocedure, om beide voordelen als volwaardige alternatieven te kunnen aanbieden.

Daarnaast werd het toepassingsgebied van de belastingvermindering uitgebreid tot alle beschermd onroerend erfgoed.

Ook zullen een aantal bestaande generieke inhoudelijke drempels worden opgeheven. Zo zal het voortaan niet meer vereist zijn om het erfgoed in kwestie publiek toegankelijk te maken. Het huidige verbod om het goed te verhuren zal eveneens worden geschrapt en het zal niet langer vereist zijn om een voorafgaande toelating te vragen voor het uitvoeren van de werken. Het moet wel gaan om werken die bijdragen aan het onderhoud en de restauratie van de beschermde goederen.

Tot slot wordt een effectieve controle door het Agentschap Onroerend Erfgoed mogelijk gemaakt, die het correct toekennen van de belastingvermindering kan garanderen.

Voormelde regelgeving werd intussen door de Vlaamse Regering goedgekeurd met het oog op een adviesaanvraag bij de strategische adviesraden.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

De doelstelling is uitgevoerd voor wat betreft de stimulansen in het verkooprecht en de schenkbelasting.

Het voorontwerp van decreet dat de nodige aanpassingen beoogt in de personenbelasting, volgt het verdere regelgevend proces om vervolgens aan het Vlaams Parlement te worden voorgelegd. Het departement FB blijft uiteraard het Agentschap Onroerend Erfgoed de nodige ondersteuning bieden en als aanspreekpunt met de FOD Financiën fungeren bij de concrete implementatie van die regelgeving.

OD 1.10 Naar een duurzame mobiliteitsfiscaliteit

a) realisaties

> Kilometerheffing vrachtwagens

Na 8 jaar voorbereiding door de diverse administraties van de drie gewesten, werd met ingang van 1 april 2016 de kilometerheffing voor vrachtwagens ingevoerd. Hierbij gebeurt de taxatie in functie van de afgelegde afstand, wordt het tarief deels bepaald door de euronorm van het voertuig. De opstart kende enkele kinderziekten, maar tijdens de zomer van 2016 konden de grootste problemen worden weggewerkt. Nieuwe dienstverleners werden toegelaten tot de markt om te concurreren met Satellic inzake het aanbieden van OBU's.

> Vergroening van de verkeersbelasting

Het Vlaams Regeerakkoord stelt een verdere vergroening van de verkeersbelastingen voorop. Bij personenauto's, auto's voor dubbel gebruik en minibussen die sinds 1 januari 2016 worden ingeschreven, wordt de jaarlijkse verkeersbelasting berekend in functie van

de milieukenmerken van het voertuig. Met ingang van 1 juli 2017 werd deze vergroening van de jaarlijkse verkeersbelasting uitgebreid naar de nieuwe inschrijvingen van lichte vrachtwagens, de lijkwagens, de alleenrijdende landbouwtractoren en de alleenrijdende trekkers van minder dan 3.5 ton maximaal toegelaten totaalgewicht. Analoog aan de vergroening voor de personenwagens blijft de huidige sokkel in functie van MTM bestaan en worden daarbovenop een aantal milieukenmerken mee in aanmerking genomen voor de berekening van de verkeersbelasting voor nieuw ingeschreven (al dan niet tweedehandse) voertuigen. Concreet gelden er ecoboni of ecomali naargelang de CO_2-uitstoot, de euronorm en de brandstofsoort van het voertuig en zijn analoge verminderingen en vrijstellingen voor milieuvriendelijke technologieën voorzien zoals bij personenwagens.

Leasingvoertuigen vallen voorlopig buiten het toepassingsgebied in afwachting van een intergewestelijk samenwerkingsakkoord. Na verscheidene intergewestelijke politieke werkgroepen en een overleg tussen de bevoegde ministers op 16 mei 2017 blijkt dat de onderhandelingen vooralsnog niet leiden tot de vereiste convergentie van standpunten om tot een samenwerkingsakkoord te komen. We blijven vanuit Vlaanderen evenwel proberen om tot een samenwerkingsakkoord te komen met de andere gewesten.

Verder is de oldtimerleeftijd zowel voor de jaarlijkse verkeersbelasting als voor de belasting op inverkeerstelling opgetrokken tot 30 jaar overeenkomstig de Europese richtlijnen. Het forfait is daarnaast uitgebreid (van enkel personenauto's, de auto's voor dubbel gebruik, minibussen en motorfietsen) naar lichte vrachtwagens, de lijkwagens, de alleenrijdende landbouwtractoren en de alleenrijdende trekkers, autobussen en autocars, aanhangwagens en de opleggers van minder dan 3,5 ton maximaal toegelaten totaalgewicht, alsook de kampeerwagens.

> Onderzoek naar de opportuniteit van rekeningrijden of wegenvignet voor lichte vrachtwagens en personenwagens

Mijn administratie is nauw betrokken bij de lopende studies inzake rekeningrijden voor lichte voertuigen. Zowel het departement FB als VLABEL zijn vertegenwoordigd in de administratieve werkgroep in de schoot van het regionaal ambtelijk coördinatieplatform voor de kilometerheffing voor lichte voertuigen en in de stuurgroep van de studie besteld door het departement Mobiliteit en Openbare Werken getiteld 'Onderzoek naar en uitwerken van een plan van aanpak bij de mogelijke introductie van een slimme kilometerheffing voor lichte voertuigen'.

> Versoepeling terugbetalingsregeling gecombineerd vervoer

Het decreet van 23 december 2016 realiseerde met ingang van aanslagjaar 2016 een verregaande versoepeling en vereenvoudiging van de terugbetalingsregeling in de verkeersbelasting voor gecombineerd vervoer, waarbij een gedeelte van het traject via spoor of waterweg verloopt en een ander gedeelte via wegvervoer. Concreet werd het maximumpercentage van de terugbetaling van 80% naar 100% verhoogd. Tevens zal de terugbetaling ook worden toegekend a rato van het aantal ritten dat een voertuig per spoor, via de binnenwateren of via een zeehaven in België aflegt in het kader van het gecombineerd vervoer.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

De doelstelling is gerealiseerd, behoudens het onderdeel leasing-wagens en de studie van kilometerheffing voor lichte voertuigen.

> Vergroening van de verkeersbelasting

Na de tweede vergroeningsgolf in 2017 voor de lichte vrachtwagens, de lijkwagens, de alleenrijdende landbouwtractoren en de alleenrijdende trekkers van minder dan 3.5 ton maximaal toegelaten totaalgewicht, valt vanuit Vlaanderen nagenoeg geen betekenisvolle verdere autonome vergroening meer door te voeren in de verkeersbelasting.

Inzake de vergroening van de mobiliteitsfiscaliteit voor leasingwagens, verwijs ik naar wat ik hierover eerder in deze beleidsbrief reeds aangaf. In dit verband is het nuttig om op te merken dat de regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest recent een taskforce heeft opgericht met het doel te komen tot een hervorming van de voertuigenfiscaliteit die ook de leasingvoertuigen omvat. Mijn administratie en die van het Waalse Gewest werden uitgenodigd om mee te reflecteren over de vergroening voor leasingwagens.

> Onderzoek naar de opportuniteit van rekeningrijden voor lichte vrachtwagens en personenwagens

Zoals eerder in deze beleidsbrief aangegeven is mijn administratie nauwgezet betrokken bij de lopende onderzoeksprojecten inzake de opportuniteit van rekeningrijden voor lichte voertuigen. Als politiek beslist wordt om zo'n dergelijk systeem in te voeren zullen we vanuit onze expertise inzake de kilometerheffing voor vrachtwagens actief meewerken aan de voorbereiding voor en opvolging van het nieuwe systeem.

> Gedifferentieerde boetes kilometerheffing

In overleg met de andere gewestens, wordt de invoering van gedifferentieerde boetetarieven voor de kilometerheffing voorbereid.

OD 1.11 Evaluatie en bijsturing leegstandheffing bedrijfsruimten

De doelstelling is gerealiseerd.

OD 1.12 Alternatieve grondslag onroerende voorheffing

a) realisaties

Het RETAX-projectvoorstel (Rethinking Real Estate Taxation in Flanders) werd in de eerste versie niet gehonoreerd met financiering voor Strategisch Basisonderzoek (SBO) vanuit het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (FWO).

Gezien het belang van het onderzoek hebben de betrokken onderzoekers evenwel beslist om alsnog te proberen om SBO-financiering (Strategisch BasisOnderzoek) te bekomen met een tweede projectvoorstel (RETAX II). De belangrijkste doelstelling blijft de ontwikkeling van econometrische modellen die moeten toelaten een alternatieve grondslag voor de onroerende voorheffing te simuleren, rekening houdend met alle moderne vereisten inzake energie-efficiëntie en duurzaamheid.

Voorts had ik voorzien dat mijn administratie in 2017 zou nagaan of de gewijzigde context na de overname van de erf- en registratiebelasting bijkomende mogelijkheden biedt in de zoektocht naar een alternatieve grondslag. Daartoe werd de analyse van de bestaande data en datastromen vooropgesteld in het kader van de Mergus-werkgroep van het departement FB.

Bij de beschrijving van de nakende hervorming van het verkooprecht werd al vermeld dat het klein beschrijf, samen met het abattement, het bij-abattement en het renovatie-abattement zal worden vervangen door een alternatief gunstregime. Voor de onroerende voorheffing is er op korte termijn nog geen Vlaams of federaal alternatief voor het kadastraal inkomen voorhanden, alternatieve mogelijkheden zullen uit de onderzoeksresultaten moeten blijken.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

Zoals vorig jaar reeds gesteld gebeurt - indien het RETAX II onderzoeksvoorstel gehonoreerd wordt door het FWO – de uitwerking hiervan met terugkoppeling naar en in wisselwerking met de betrokken onderzoekers.

Indien er geen honorering zou komen van het RETAX II project door het FWO, dan werkt mijn administratie vanuit de dienst Beleidsondersteuning en regelgeving een eigen onderzoek uit naar de mogelijkheden tot alternatieve grondslag.

OD 1.13 Versterking van de fiscale positie van Vlaamse ondernemers en de Vlaamse overheid ten aanzien van andere beleidsniveaus

a) realisaties

Het Vlaamse Regeerakkoord vraagt dat er voor wat betreft de kostencompetiviteit een krachtig federaal beleid gevoerd wordt voor o.a. het verlagen van de loonkosten. Daarnaast wordt bij de federale overheid een ruimer toepassingsgebied bepleit van de fiscale gunstmaatregelen voor O&O.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

De doelstelling is uitgevoerd.

In het kader van de federale tax shift, werden de sociale zekerheidsbijdragen verlaagd van 33 naar 25 procent; kregen KMO’s volledige vrijstelling van sociale zekerheidsbijdrage voor de eerste aanwerving en werden ook de verdere aanwervingen goedkoper.
In het akkoord over de hervorming van de vennootschapsbelasting, is ook voorzien dat huidige lastenverlaging voor onderzoekers (gedeeltelijke vrijstelling van doorstorting bedrijfsvoorheffing) zal uitgebreid worden naar bachelors.

OD 1.14 Versterking fiscale positie ondernemingen

a) realisaties

De Vlaamse fiscale autonomie ten aanzien van ondernemers is beperkt doordat de vennootschapsbelasting federale materie is.

Anderzijds beschikken gemeenten over fiscale autonomie, zodat zij bijvoorbeeld een belasting op drijfkracht kunnen opleggen.

De Vlaamse fiscale incentives ten aanzien van ondernemers, concentreren zich vooral in de onroerende voorheffing. De onroerende voorheffing wordt immers ook berekend op sommige bedrijfsuitrusting (materieel en outillage) waaraan een kadastraal inkomen wordt toegekend. We moeten wel erkennen dat deze onroerende voorheffing op materieel en outillage een belasting is die voornamelijk een financierend belang heeft.

In het verleden werden al verschillende maatregelen door de Vlaamse Regering genomen om deze belasting op het machineparkte temperen. Ook werden maatregelen genomen om investeringen in nieuwe bedrijfsuitrusting, die doorgaans efficiënter, energiezuiniger en milieuvriendelijker is, aan te moedigen.

Sedert het aanslagjaar 2015 worden de investeringen in nieuw materieel en nieuwe outillage, die al volledig van de onroerende voorheffing vrijgesteld zijn, bijkomend in mindering gebracht van het nog belastbare kadastraal inkomen. Dit is een belangrijke fiscale incentive voor nieuwe bedrijfsinvesteringen. Dit resulteert in een bijkomende versnelling van de afbouw van het nog belastbaar materieel en outillage.

Deze regeling werd als tijdelijke maatregel ingevoerd. Voor alle nieuw materieel en nieuwe outillage, dat in gebruik genomen is in de jaren 2014, 2015 en 2016, werd dus niet alleen het kadastraal inkomen vrijgesteld, als er nog belastbaar kadastraal inkomen is op de percelen waar de nieuwe investeringen gedaan worden, wordt er bovendien een bijkomende vrijstelling gegeven voor het bedrag van het kadastraal inkomen van de nieuwe investering(en). Dit heeft dan repercussies voor de onroerende voorheffing voor de aanslagjaren 2015 tot en met 2017.

Het was steeds de bedoeling om geleidelijk aan te komen tot een volledige afbouw van het nog belastbare materieel en outillage om zo de bedrijven meer financiële zuurstof te geven en ze aan te moedigen om tot vervangingsinvesteringen (nieuwe energiezuinigere en milieuvriendelijkere machines in de plaats van oude machines) over te gaan.

Deze belangrijke fiscale stimulans voor het bedrijfsleven om te investeren in nieuwe en milieuvriendelijke bedrijfsuitrusting werd nu met drie jaar verlengd, om te voorkomen dat deze belasting de bedrijven en het economisch initiatief gaat afremmen.

De Vlaamse Regering biedt hiermee ook de nodige rechtszekerheid aan de bedrijven die hun investeringen vaak over langere termijn willen plannen en spreiden. Deze verlenging biedt hen daartoe het nodige houvast: investeringen in 2017, 2018 en 2019 zullen tot hetzelfde fiscale voordeel aanleiding geven, en dit voor de aanslagjaren 2018, 2019 en 2020.

Dit is een belangrijke maatregel. Het engagement zoals verwoord in het Vlaamse regeerakkoord, wordt hiermee gerealiseerd. Zo blijven bedrijven gestimuleerd om te investeren in nieuwere, en meer efficiënte installaties met een lager energieverbruik, Zo blijven we ook inzetten op een gunstig investeringsklimaat en kunnen we buitenlandse investeringen aantrekken.

Nog in de onroerende voorheffing behouden we het zogenaamde belastingkrediet voor rechtspersonen. Rechtspersonen genieten van een vermindering van de onroerende voorheffing in de vorm van een belastingkrediet dat verrekend wordt met het aandeel voor het Vlaamse Gewest. Het belastingkrediet wordt automatisch toegekend op het aanslagbiljet voor het aandeel van de rechtspersonen in de belastingschuld. Het geldt voor alle onroerende goederen van de rechtspersoon, dus ook voor het materieel en outillage.

Intussen werd eveneens bij programmadecreet verduidelijkt dat ook coöperatieve vennootschappen in aanmerking komen voor de winwinlening.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

De doelstelling is gerealiseerd.

Aangezien de maatregel inzake materieel en outillage verlengd werd, zullen we de komende jaren de verdere afbouw van het resterende belastbaar materieel en outillage monitoren.

OD 1.15 Verdere afschaffing fiscale ongelijkheid publieke en private sector

a) realisaties

De vrijstellingen van de oneigenlijke gewestbelastingen in voordeel van Bpost werden al opgeheven. Dit heeft bijvoorbeeld tot gevolg dat Bpost niet langer het voordeel van kosteloze registratie zal genieten en evenmin de vrijstelling van onroerende voorheffing voor nationale domeingoederen.

Bpost kan ook niet langer aanspraak maken op eventuele vrijstellingen van de eigenlijke gewestelijke belastingen.

Daar waar het plaatsen van zonnepanelen door private eigenaars, doorgaans geen fiscale gevolgen ressorteert (geen herziening van het kadastraal inkomen - circulaire nr. 3/2010 FOD Financiën), was dit voor overheden soms wél het geval. Indien de installatie van hernieuwbare energie leidde tot een inkomen, was niet meer aan de voorwaarde van *improductiviteit* van het domeingoed voldaan. Voor de voorwaarde van '*improductiviteit'*, wordt voortaan geen rekening meer gehouden met eventuele inkomens uit installaties van hernieuwbare energie. Vooral voor de domeinen van de FOD defensie was dit van belang.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

Een aantal kleinere rationaliseringsmaatregelen in verschillende domeinen, die niet kaderen in een bredere hervorming, zal ik nog opnemen in een afzonderlijk voorontwerp van decreet dat ik nog dit najaar wil voorleggen aan de Vlaamse Regering.

Daarbij komen ook een aantal overheidsinstanties aan bod die niet of nauwelijks gebruik maken van hun fiscaal voordeel.

OD 1.16 Onderzoek naar uitbouw van ruling

a) realisaties

De mogelijkheid om een voorafgaandelijke beslissing te vragen als een belastingplichtige of zijn adviseur twijfelt over het standpunt dat de fiscale administratie in een concrete en reële situatie zal innemen, is voorzien sedert augustus 2015 en is ondertussen goed gekend en ingeburgerd.

In 2016 werden 61 rulings afgeleverd, terwijl voor 2017 de teller begin september op 27 staat. Meer dan de helft van de rulings voor 2016 gaan over de toepassing van de schenkbelasting, en telkens iets minder dan een vierde over de erfbelasting of het

verkooprecht. Er werden ook 11 bindende adviezen overgemaakt aan de FOD Financiën met het oog op de opmaak van zogenaamde gemengde rulings.

Ik vind het uitermate belangrijk dat over de genomen beslissingen in alle transparantie wordt gecommuniceerd: alle zuiver Vlaamse rulings worden – vanzelfsprekend geanonimiseerd – gepubliceerd op de website van VLABEL (belastingen.vlaanderen.be/standpunten-commentaren/voorafgaande-beslissingen).

De zogenaamde (Vlaams-federaal) gemengde rulings worden gepubliceerd op de website van de FOD Financiën (www.fisconet.be) Op die manier krijgen de rulings een echte precedentswaarde die de rechtszekerheid positief beïnvloedt.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

De doelstelling is uitgevoerd.

OD 1.17 Uitbreiding van het globaal datamodel en versterking van interne en externe informatie-uitwisseling

a) realisaties

Er werd het voorbije jaar maximaal ingezet op een samenwerking met de FOD Financiën en de Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium (ADSEI) voor het verkrijgen van databestanden in het kader van de personenbelasting. Om dit te realiseren werd een machtigingsaanvraag ingediend bij het Statistisch Toezichtscomité. Daarnaast werd een samenwerking opgestart met de KU Leuven teneinde het bestaande statische microsimulatiemodel voor beleidssimulaties in de personenbelasting verder te finetunen en uit te breiden. Dit project maakt het niet alleen mogelijk om prognoses te maken met betrekking tot wijzigingen aan de regelgeving (belastingverminderingen, opcentiemen, Vlaamse tax shift, …), maar het maakt het ook mogelijk om elasticiteitsparameters en parameters voor de meerjarenraming te bepalen.

Er werd een onderzoek opgestart naar de correlatie tussen de evolutie van het inkomen, de leeftijd en de activiteitsstatus en de evolutie van het aantal aangiftes en de aangegeven bedragen in de personenbelasting in het kader van de fiscale uitgaven met het oog op het inschatten van het effect van bepaalde parameters.

De microsimulatiemodellen die werden gebouwd in het kader van OD 1.3 Globale benadering Vlaamse woonfiscaliteit en OD 1.6 Modernisering erf- en schenkbelasting werden verder uitgebouwd en gedetailleerd teneinde tegemoet te kunnen komen aan een breed scala van beleidsaanpassingen.

Het project OD 1.10 Naar een duurzame mobiliteitsfiscaliteit werd volledig ingekanteld in OD 1.17 en de bestaande simulatiemodellen werden geëvalueerd.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

In het kader van OD 1.12 Alternatieve grondslag onroerende voorheffing wordt gestart met de analyse voor de bouw van een microsimulatiemodel.

In samenwerking met de KU Leuven wordt het dynamische microsimulatiemodel voor de personenbelasting verder uitgewerkt zodat beleidsaanpassingen in de personenbelasting kunnen doorgetrokken worden in een meerjarenperspectief.

OD 1.18 Decentralisatie verkrottingsheffing

a) realisaties

Zoals in de vorige beleidsbrief FB aangekondigd, werd met het decreet van 23 december 2016 de heffing op verwaarloosde woningen of gebouwen overgeheveld naar de steden en gemeenten. Dit betekent dat vanaf aanslagjaar 2017 het Vlaamse Gewest in eerste orde enkel nog optreedt voor de ongeschikte of onbewoonbare woningen, voor zover de gemeenten geen eigen heffing heeft.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

De doelstelling is uitgevoerd.

Gezien de heffing voor onbewoonbaar & ongeschikt verklaarde panden het merendeel van de dossiers uitmaakt, moet VLABEL nog steeds een grote personeelsinspanning leveren voor deze materie. In het kader van de monitoring van het kerntakenplan van het beleidsdomein FB, maakt VLABEL een geactualiseerde oefening en afbouwscenario, uitgaande van de uitfasering van de oude lopende heffingen en realistische prognoses voor de resterende nieuw te vestigen heffingen in relatie tot het aantal steden en gemeenten dat een eigen belastingreglement wenst te hanteren om de woningkwaliteit te bewaken.

OD 1.19 Meer gericht beleidsrelevant onderzoek

a) realisaties

In het najaar van 2016 werd een onderzoeksopdracht gegund aan de Universiteit Antwerpen over de juridische mogelijkheden om de bestaande Vlaamse fiscale maatregelen neutraler te maken t.o.v. samenlevingsvormen. Het definitieve onderzoeksrapport werd begin september 2017 opgeleverd.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

Ook in de toekomst blijft mijn administratie de actuele onderzoeksnoden monitoren en waar nodig de vereiste overheidsopdrachten uitwerken en in de markt plaatsen.

SD 2. Correct innen van belastingen

a) realisaties

In de onderscheiden operationele doelstellingen wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste realisaties van het afgelopen jaar. Een statusupdate rond de inning van de erf- en registratiebelasting is daarbij een belangrijk item, net zoals de voorbereidingen voor de overname van de laatste groep van gewestbelastingen, de cluster van de belasting op automatische ontspanningstoestellen en de belasting op spelen en weddenschappen.

Vanzelfsprekend verwijs ik meer in het algemeen eveneens naar de realisaties onder ‘SD 1. Een coherent fiscaal kader’. Elke wijziging in fiscaal beleid en regelgeving moet

immers omgezet worden in de taxatie- en inningsprocedures, en in de ICT-programmatuur binnen het Vlaams Fiscaal Platform.

Meer specifiek wens ik hier ook het regelgevende proces onder de aandacht te brengen betrefffende de invoering van een Vlaamse fiscale regularisatie. Deze regeling werd weliswaar niet opgenomen in de Vlaamse Codex Fiscaliteit, en dat is een bewuste keuze geweest. Het gaat immers om een tijdelijke regularisatie die op 31 december 2020 een einde neemt.

De federale regularisatie was al van kracht sedert 1 augustus 2016, cfr. de federale wet van 21 juli 2016. Dat is het zogenaamde luik 1 van de fiscale regularisatie.

We bieden nu ook een eigen fiscale regularisatie aan de Vlaming die fiscale zonden of vergetelheden uit het verleden wil rechtzetten. Dit tweede luik heeft vorm gekregen bij decreet van 10 februari 2017, voor de regularisatie van bedragen die aan de Vlaamse registratie– of erfbelasting zijn ontglipt.

Blijft dan nog het sluitstuk, het slotakkoord als het ware, de regularisatie van onsplitsbare bedragen. Dit zijn bedragen die tegelijk en uitsluitend onderworpen hadden moeten geweest zijn aan zowel federale belastingen als aan Vlaamse belastingen. De aangever is bovendien niet meer in de mogelijkheid een precieze mathematische opdeling tussen beide componenten te maken. Hiervoor werd op 9 mei 2017 een samenwerkingsakkoord afgesloten tussen de Federale en de Vlaamse Regering, bekrachtigd bij decreet van 16 juni 2017.

De Vlaamse fiscale regularisatie (luik 2) is grotendeels geënt op de federale regelgeving (luik 1). Maar toch zijn er belangrijke verschilpunten. Terwijl de federale regering een permanente fiscale en sociale regularisatie in het leven heeft geroepen, is de Vlaamse regularisatie tijdelijk, (tot uiterlijk 31 december 2020) Terwijl de Vlaamse Regering uitsluitend heeft geopteerd voor vlakke en forfaitaire tarieven, wordt de niet-verjaarde materie binnen luik 1 belast aan de gewone tarieven, met een belastingverhoging van 20%.

De aangifte voor het luik 1 moet worden ingediend bij het federale contactpunt regularisaties. Voor het luik 2 kan sedert 5 maart 2017 een afzonderlijke aangifte bij de Vlaamse Belastingdienst worden ingediend. Voor het luik 3 tenslotte dient een zogenaamde regularisatieaangifte B te worden ingediend bij het federale contactpunt Regularisaties. Dit is mogelijk geworden sedert 19 juli 2017. Een ingevuld en ingediend aangifteformulier wordt dan door deze federale dienst onmiddellijk bezorgd aan de Vlaamse Belastingdienst.

Het is wel belangrijk dat kandidaat-aangevers niet dralen met het indienen van een aangifte.Van zodra de administratie zelf vergetelheden op het spoor komt is de kans op regularisatie verkeken. Bovendien is het tarief voor de verjaarde bedragen oplopend van 37% in 2017 tot 40% voor aangiften ingediend in 2020.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

Ook voor de prognose, kan ik verwijzen naar de respectievelijke prognoses bij de hierna besproken operationele doelstellingen.

In de begroting zijn de uitgaven die verband houden met fiscale inning terug te vinden onder volgende codes en omschrijvingen: CC CA: Duurzaam budgettair en financieel beleid, CD DE: Efficiënte inning en invordering van de belastingen in eigen beheer, CD DA: Doelgericht fiscaal beleid. Langs ontvangstenzijde worden de onderscheiden heffingen opgenomen onder CD DM: Planbatenheffing, CD DF: Leegstandsheffing, CD

DG: Jaarlijkse verkeersbelasting, CD DH: Belasting op de inverkeerstelling, CD DI: Eurovignet, CD DJ: Onroerende voorheffing, CD DD Kilometerheffing; CD DK: Erfbelastingen, CD DL: Registratiebelastingen, CD DY: Rubiconfonds en CD DX: DAB Grondfonds. In bijlage bij het middelendecreet wordt in de 'Inventaris van de fiscale uitgaven' een overzicht gegeven van de geraamde minderontvangsten die voortvloeien uit de diverse fiscale gunstregimes.

OD 2.1 Overname van de registratie- en successierechten

a) realisaties

Sinds de overname van de dienst van de registratie- en erfbelasting begin 2015 heeft VLABEL een heel traject afgelegd.

Naast de gewone taxatieprocedures heeft de Vlaamse Belastingdienst ook controleprocedures ontwikkeld die na de initiële taxatie worden gevolgd.

Er zijn ook fiscale voordelen die onmiddellijk kunnen worden toegekend bij de initiële taxatie, maar waaraan voorwaarden verbonden zijn die de belastingplichtigen nadien moet naleven. Typisch voorbeeld hiervan is de bewoningsverplichting na het bekomen van het voordeel van het klein beschrijf, abattement of meeneembaarheid. Er werden procedures en toepassingen ontwikkeld om de naleving van deze voorwaarden snel en efficiënt op te volgen.

Het uitgangspunt voor beide belastingen is een snelle correcte taxatie op basis van de informatie die beschikbaar is op het moment van registratie van de akte voor registratiebelasting, op basis van de aangifte van nalatenschap voor de erfbelasting, gevolgd door een grondige controle en eventuele aanvullende taxatie binnen een aanvaardbare termijn. De resultaten zijn er intussen.

Voor wat betreft de controle op de gunstregimes in registratiebelasting, hebben de semi-automatische controles, die ik in mijn vorige beleidsbrief heb toegelicht, de verwerking gevoelig versneld.

De historische achterstand voor de oude dossiers, die op 1 januari 2015 werden overgenomen van de FOD Financiën, is sterk ingelopen. Tegelijkertijd werd voor de nieuwe voordelen die vanaf 1 januari 2015 werden toegepast ingezet op een veel snellere controle. De termijn tussen het moment van het niet langer voldoen aan de voorwaarden tot het behoud van het voordeel en het moment waarop een aanvullend aanslagbiljet in de bus valt, moet zo kort mogelijk worden gehouden.

Deze problematiek werd uitvoerig besproken naar aanleiding van de voorstelling in het Vlaams Parlement van het jaarverslag van de Vlaamse Ombudsman voor het jaar 2016. Ik heb toen aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting een plan voorgesteld met concrete actiepunten waarmee zoveel als mogelijk wordt vermeden dat belastingplichtigen worden geconfronteerd met plotse en onverwachte aanslagbiljetten.

Wanneer enkele jaren na de aankoop van de woning, na een controle blijkt dat een gunstregime ten onrechte werd toegekend en een navordering wordt verstuurd, heeft dit een zware financiële impact. Bovendien gebeurt dit op een moment dat de belastingplichtige zich er allicht niet aan verwacht. Daarom wordt bij dit type aanvullende aanslagen sinds begin 2017 een extra brief met verduidelijking rond het hoe en waarom van die aanvullende aanslag meegestuurd, en wordt tegelijk gewezen op de mogelijkheid

om een afbetalingsplan te verkrijgen, dat vlot wordt toegestaan. Door wijzigingen in de gezinssituatie eveneens te aanvaarden als een geval van 'overmacht' kunnen al te grote drama's grotendeels worden vermeden (belastingen.vlaanderen.be/sp-14013-en-14019-klein-beschrijf-overmacht).

Ik denk dan ook dat VLABEL - binnen de grenzen van wat wettelijk mogelijk is - menselijk omgaat met dit type controledossiers.

En in het reeds vermelde ontwerp van decreet met diverse fiscale bepalingen wordt ook voorzien dat de betalingstermijn, die voor de registratiebelasting in de Vlaamse Codex Fiscaliteit universeel is bepaald op "onmiddellijk te betalen", voor deze navorderingsdossiers zal worden omgezet in een betalingstermijn van twee maanden.

Voor wat betreft de erfbelasting lopen de grondige controles intussen iets meer dan een jaar. Het was de ambitie van VLABEL om tien maanden na het overlijden het erfenisdossier aan een grondige controle te hebben onderworpen, zoals ik ook in het Vlaams Parlement op 10 mei 2016 heb toegelicht. Deze controles werden intussen grotendeels afgerond voor de overlijdensdossiers tot en met het tweede kwartaal van 2016. De zichzelf opgelegde controletermijn kan daarbij intussen voor het merendeel van de dossiers nageleefd worden.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

De doelstelling inzake de overname van de dienst is uitgevoerd. De verdere verbetering van de processen inzake successie- en registratie, kaderen binnen de continue strategische doelstelling van een correcte inning van belastingen.

Nu VLABEL bij de behandeling van de dossiers duidelijk op schema ligt, verlegt de focus zich van het inlopen van de historische achterstanden en het beheersen van de instroom aan nieuwe dossiers zich stilaan naar een goede monitoring om de doorlooptijden te blijven bewaken, naar een verdere professionalisering van de controle voor erfbelasting en naar een goede interne kwaliteitsbewaking. In het komende jaar wordt blijven inzetten op én kwantiteit én kwaliteit van de dossierbehandeling m.a.w. de focus.

De bestaande controle-acties voor erfbelasting worden verder verfijnd en geoptimaliseerd door toepassing van operationeel risicobeheer. Daarbij zal VLABEL risicoprofielen identificeren in functie van 'non-compliant' gedrag op basis van bepaalde indicatoren uit de aangifte of uit externe gegevens die ter beschikking van de administratie staan, die bv. wijzen op roerend bezit dat niet voorkomt in de aangifte. Het is daarbij uiteraard de betrachting om de beschikbare informatie maximaal te digitaliseren, zodat automatische selectie van risico-groepen door datamining mogelijk wordt.

In het kader van de controle op de waardering van onroerende goederen wordt verder gewerkt aan een eigen databank met referentieverkopen en een eigen schattingstool, in samenwerking met universiteiten en private spelers. Het opzet bestaat erin dat het model voor elke onroerende transactie een inschatting maakt van de normale verkoopwaarde, zodat afwijkingen met de opgegeven waarden kunnen worden gedetecteerd voor een gerichte controle.

Door aanvullende vormingstrajecten uit te werken wordt verzekerd dat de personeelsleden over de nodige expertise blijven beschikken, ook voor de gewijzigde materie inzake erfrecht.

Voor de overgangsprocedure die momenteel wordt toegepast om een voor de Vlaamse Belastingdienst bindende raming van de venale waarde van onroerende goederen te bekomen werken we een decretale regeling uit. Deze decretale regeling voorziet de nodige juridische waarborgen en zal gelden in afwachting van de overgang naar de

definitieve procedure van kosteloze ramingen door eigen ambtenaren-experten van de Vlaamse Belastingdienst.

Om de kwaliteit in de dossiers mee te gaan bewaken – zo kondigde ik ook al eerder aan – wordt de interne inspectiedienst effectief opgestart. Tot op heden werden de aangeworven inspecteurs vooral ingezet bij de bezwaarbehandeling voor erf- en registratiebelasting, om zich op die manier vertrouwd te maken met de materie en een duidelijk zicht te krijgen waar zich eventuele problemen voordoen. Nu deze fase doorlopen is, wordt het team stilaan meer ingezet voor de eigenlijke interne tweedelijnscontrole, waarbij steekproefsgewijs reeds afgehandelde dossiers zullen worden getoetst op de naleving van de wettelijke bepalingen en de interne richtlijnen, de uniformiteit en gelijkberechtiging bij de dossierafhandeling, en de correcte verwerking in de taxatiesystemen.

OD 2.2 Digitalisering van contacten met de burger

a) realisaties

In de eerste helft van 2017 werd vooral achter de schermen gewerkt aan de update van de interactieve applicaties op de website van VLABEL. Tegelijkertijd lopen trajecten die als doel hebben om dossierstatussen aan te leveren aan het overheidsbrede burgerloket en ondernemingsloket.

De update van de interactieve toepassingen waarvoor de voorbereidende werkzaamheden worden afgerond, omvat:
- een gewijzigd toegangsbeheer (ACM – Access Control Management) waarbij een evenwicht gezocht moet worden tussen enerzijds een klantvriendelijke benadering waarbij met een minimum aan formaliteiten correcte dossierinformatie kan worden bezorgd aan wie daar toegangsrecht op heeft, en anderzijds net het bewaken van de gevoelige informatie van de belastingplichtigen, zodat geen informatie wordt verstrekt aan wie daar geen recht op heeft. Dit is uiteraard steeds een bekommernis bij alle contacten van VLABEL met onze burgers en bedrijven, ook via de reguliere kanalen zoals telefoon of bezoek aan de loketten.
- de hervorming van het toegangsportaal, met een nieuwe look-and-feel conform het Vlaamse merkbeleid en de digitale huisstijl.
- de optimalisering van het contactformulier op de website, waarbij de zogenaamde toeleidingsflow volledig wordt herzien, om de vragen om informatie nog sneller en accurater bij de juiste dossierbehandelaars te bezorgen, én waarbij het online contactformulier het kwaliteitslabel 'kwaliteitsvol formulier' verdient, net zoals nu al voor quasi alle papieren formulieren van VLABEL het geval is.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

In het najaar van 2017 komt het vernieuwde portaal fiscaliteit in productie.

Voor wat betreft de aangifte erfbelasting worden drie fases doorlopen tegen eind 2018:
- als eerste stap een aangepaste upload-module waarbij makkelijker diverse formaten bestanden via de website aan VLABEL bezorgd kunnen worden; gekoppeld aan het aangepaste contactformulier;
- in een tweede fase wordt het online invullen van de aangifte mogelijk, zonder dat er een echte integratie is met het taxatie- en dossierbehandelingssysteem van VLABEL;
- als laatste fase wordt echt de koppeling gemaakt tussen de aangiftemodule en de achterliggende taxatie- en dossierbehandelingssystemen, zodat de volledige aangifte een quasi rechtstreekse input voor de naverwerking mogelijk maakt, vanzelfsprekend met de nodige aandacht voor de integriteit en veiligheid van de systemen.

OD 2.3 Implementatie persoonlijk dossier erf- en registratiebelastingen

Voor de bespreking van deze doelstelling verwijs ik naar OD 2.2.

OD 2.4 Optimalisering van de controle op de verkeersbelasting

a) realisaties

De resultaten van de controles voor verkeersbelasting zijn intussen genoegzaam bekend: door de inzet van eigen ANPR-camera's en anonieme controlevoertuigen worden overtredingen systematisch opgespoord, geverbaliseerd en in veel gevallen onmiddellijk afgehandeld. Het percentage van vastgestelde overtredingen kon hierdoor worden teruggedrongen tot onder de 1%.

Ook voor de kilometerheffing draait de controle op kruissnelheid. Alle gekende klanten van de actieve dienstverleners, ook buitenlandse, worden nu al aangeschreven als zij de wetgeving omtrent kilometerheffing overtreden.

Voor buitenlandse vrachtwagens die niet gekend zijn als klant bij een van de dienstverleners, en die allicht zonder OBU rondrijden, is een goede informatie-uitwisseling met de buitenlandse administraties nodig. VLABEL is daarvoor afhankelijk van medewerking door de DIV van de FOD Mobiliteit, waarmee het overleg nog steeds loopt. VLABEL heeft echter niet stilgezeten en in 2017 naar 27 landen verzoeken om informatie met lijsten met nummerplaatgegevens uitgestuurd. Zes landen hebben positief geantwoord en de nodige gegevens overgemaakt. Mijn beleidscel en administratie hebben bij de Europese Commissie gevraagd een stringenter kader voor de uitwisseling van nummerplaatgegevens uit te tekenen. De Commissie heeft hier gehoor aan gegeven in zijn nieuwe voorstellen van het mobiliteitspakket ('road package').

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

Uiteraard worden de geleverde inspanningen voor de controle op de verkeersbelastingen onverminderd verdergezet.

Daarnaast is in het voorgestelde mobiliteitspakket (road package) van de Europese Commissie een wijziging voorzien van de EETS-richtlijn (RL 2004/52 m.b.t. interoperabiliteit van elektronische tolsystemen) waarbij een kader wordt gecreëerd voor de uitwisseling van nummerplaatgegevens in het kader van tolheffingen. Dit zal een rechtsbasis bieden voor de uitwisseling van nummerplaatgegevens met alle Europese lidstaten. Vlaanderen wenst echter niet te wachten op de inwerkingtreding van deze richtlijn om informatie uit te wisselen. Van een aantal kleinere en middelgrote lidstaten kon VLABEL zelf al informatie bekomen. Uit bilaterale contacten met Nederland en Duitsland is duidelijk bereidheid gebleken om informatie uit te wisselen, indien dit via de Eucaris-interface van de DIV kan gebeuren. Wij blijven de FOD Mobiliteit verzoeken om hieraan mee te werken.

OD 2.5 Eigen inning van de laatste groep oneigenlijke gewestbelastingen

a) realisaties

In het voorjaar werd de intentie tot overname van de dienst van de resterende groep van oneigenlijke gewestbelastingen, de openingsbelasting op de slijterijen van gegiste

dranken, de belasting op de spelen & weddenschappen (S&W) en de belasting op automatische ontspanningstoestellen (AOT), aan de Gewestelijke Waarnemingspost bij de FOD Financiën bevestigd. Hoewel dit nog niet de formele betekening van de intentie tot overname is, zoals voorzien in de Bijzondere Financieringswet, ziet de FOD dit als een noodzakelijke stap om werkgroepen te kunnen opstarten. Sindsdien werd in het kader van de vergaderingen van de werkgroep Staat/Gewesten maandelijks overlegd en informatie uitgewisseld. De verdere bespreking is beperkt tot de belasting op S&W en de belasting op AOT, aangezien de openingsbelasting wel formeel deel uitmaakt van de groep over te nemen belastingen, maar daar in Vlaanderen enkel een nultarief voor bestaat.

Op basis van de verzamelde informatie werden de actuele innings-, invorderings- en controleprocessen in kaart gebracht. Daaruit blijkt dat vlabel zal moeten investeren in de informatiedoorstroming, de inningsprocessen, de controle en de betrokken regelgeving. Eind april werd een netwerk van contactpersonen van de verschillende betrokken administraties van de FOD Financiën ter beschikking gesteld en in juni werd een eerste terreinbezoek aan het inningsteam in Gent georganiseerd. In juli brachten vertegenwoordigers van VLABEL een plaatsbezoek aan de KSC (Kansspelcommissie). Vanzelfsprekend is de KSC een belangrijke strategische partner voor de toekomst. De fiscaliteit mag zich niet als tegengestelde kracht ontwikkelen, tegen de missie van de KSC in ('de kanalisering en de bescherming van de speler'). Bovendien beschikt de KSC over aanzienlijke expertise én over belangrijke geïnformatiseerde data met betrekking tot de belastbare materie inzake.

Voor het zomerreces keurde de Vlaamse Regering principieel het voorontwerp van decreet houdende diverse fiscale bepalingen. Hierin is een bepaling opgenomen rond de overname van de dienst van de belasting op spelen en weddenschappen, de automatische ontspanningstoestellen en de openingsbelasting op de slijterijen van gegiste dranken. Na de goedkeuring door het Vlaams Parlement kan de vereiste formele betekening van de overname gebeuren.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

Uniformiteit met de andere gewestbelastingen, waar mogelijk, moet in essentie tot schaalvoordelen kunnen leiden en moet de regelgeving voor de burger toegankelijker en samenhangender maken. Ook dat is een van de belangrijke beleidsopties waarop ik blijf inzetten.

Daarom onderzoeken de werkgroepen regelgeving en ICT die in het kader van het overnameproject bij VLABEL werden opgericht, verder de gewenste en noodzakelijke vereenvoudiging en harmonisering van zowel regelgeving als inningsproces.

Hierbij wordt rekening gehouden met een aantal beleidsopties:
- de belastingen op AOT en S&W omvormen tot kohierbelastingen;
- het fiscaal kenteken in het kader van de belasting op AOT afschaffen als bewijs van betaling én als fysiek document en het overschakelen op elektronische aangifte en registratie;
- de heffingsgrondslag van de belasting op S&W harmoniseren en de gunstregimes die weinig of niets opbrengen, afschaffen;
- de invordering van beide belastingen volledig integreren in titel 3 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit.

Van zodra de grote lijnen zijn afgerond zal de budgettaire weerslag en een impactanalyse worden geformaliseerd in een nota aan de Vlaamse Regering. In functie van de beslissing en de modaliteiten ervan kan de overname worden genotificeerd aan de federale regering.

Om een verdere grondige analyse van de huidige werkprocessen te kunnen maken, vinden in het najaar bijkomende overlegmomenten en terreinbezoeken plaats bij onder meer:

- het team inning van de Administratie Inkomensfiscaliteit te Brugge dat bij de FOD Financiën bevoegd is voor de taxatie en inning van de belastingen op S&W en AOT in de casino's;
- de mobiele ploegen van de Administratie Douane & Accijnzen, in het kader van de controletaken op de belasting op AOT;
- de KSC in het kader van informatie-uitwisseling en van controleacties die uitgevoerd worden in de kansspelinrichtingen.

Waar mogelijk wordt synergie met de bestaande controlemechanismen bij de KSC nagestreefd en zal worden gefocust op een optimale samenwerking met FOD Financiën en de andere gewesten. Die samenwerking kan zowel bestaan uit data-uitwisseling, of gezamenlijke controle acties.

In functie van de beslissing om al dan niet opnieuw federale ambtenaren de overstap naar het Vlaamse Gewest te laten maken, wordt ook op vlak van personeel een belangrijk traject veranderingsmanagement doorlopen.

3. Financieel beheer, controle en risicomanagement

SD 1: Optimalisatie van de financiële situatie van de Vlaamse overheid

a) realisaties

Eind 2016 heeft de Vlaamse Regering ingestemd met een Vlaamse schuldnormering. Deze schuldnorm gaat uit van 2 doelstellingen: het behoud van een gunstige rating door het beperken van de globale schuldevolutie en het behoud van een netto-actief-positie, waarbij de vermarktbare activa m.a.w. groter zijn dan de schulden.
Met het oog op het beperken van de geconsolideerde schuld en het optimaliseren van de financiering ervan, heb ik mijn administratie de opdracht gegeven een ontwerp van decreet betreffende de optimalisatie van het beheer van de financiële activa van de Vlaamse overheidsentiteiten op te stellen. Door de tijdelijk beschikbare middelen van de ene overheidsentiteit te beleggen in de schuld van een andere overheidsentiteit, daalt de geconsolideerde schuldpositie niet alleen van die overheidsentiteit waarin belegd wordt, maar ook voor de Vlaamse overheid als geheel. Het INR zal deze belegde bedragen immers onmiddellijk in mindering brengen van de totale Vlaamse schuld.

Het is ook mijn intentie om het ruimer te bekijken, op Europees niveau. Deze benadering past namelijk in de doelstellingen van artikel 2.1 bis van de Verordening (EC) 1467/97 over de bespoediging en verduidelijking van de tenuitvoerlegging van de procedure bij buitensporige tekorten en Protocol nr. 12 betreffende de procedure bij buitensporige tekorten. Op Europees niveau bestaat de Belgische schuld niet alleen uit de federale schuld maar eveneens uit de schuld van de gemeenschappen en gewesten. M.a.w. hoe lager de geconsolideerde Vlaamse schuld, hoe lager de Belgische schuld. België werd in het verleden reeds enkele keren terechtgewezen door Europa over de hoogte van de overheidsschuld, die ruim boven de 60% van het BBP ligt. De toepassing van dit decreet kan daar volgens mij – zij het beperkt - verandering in brengen.

Beleggen in Vlaams papier biedt voordelen voor zowel de geconsolideerde Vlaamse overheid als voor de beleggende als lenende overheidsentiteiten. Enerzijds kunnen de overheidsentiteiten beleggen in financiële instrumenten met een duurzaam rendement en een uitstekende rating. Anderzijds kunnen de overheidsentiteiten de uitgiftekosten beperken en wordt de investeerdersbasis uitgebreid.

Daarnaast laat het beleggen in Vlaams papier ook aan overheidsentiteiten toe om zich in eerste instantie te focussen op het uitoefenen van de taken omschreven in hun maatschappelijk doel. Tijd die gespendeerd wordt aan het beheren van een beleggingsportefeuille is immers tijd die niet meer gespendeerd kan worden aan de 'core business' van de overheidsentiteit.
Het is mijn bedoeling om met dit decreet zowel de lange als korte termijn beleggingen in ogenschouw te nemen, maar gelet op de levensduur van de door de Vlaamse gemeenschap te financieren onderliggende activa, zoals de kredietverstrekking in het kader van sociale huisvesting of de bouw van scholen in het kader van de DBFM scholen van morgen, ligt de focus voornamelijk op de lange termijn.

Tegenover de geconsolideerde schuld staan ook al dan niet vermarktbare activa. Die activa bestaan niet alleen uit de activa van de Vlaamse Gemeenschap, maar evenzeer uit deze van de rechtspersonen. Bij de rechtspersonen worden de jaarrekeningen geattesteerd door bedrijfsrevisoren. Bij de Vlaamse Gemeenschap wordt de jaarrekening weliswaar reeds gecontroleerd maar nog niet geattesteerd. Vanaf het boekjaar 2020 is voorzien dat het Rekenhof de attestering op zich neemt.

Ondanks dat gegeven stelt de Vlaamse Gemeenschap reeds op basis van het rekendecreet een balans, die uit activa en passiva bestaat, op. Iedere deelentiteit van de Vlaamse Gemeenschap is verantwoordelijk voor het bijhouden van een inventaris van haar activa. Die inventaris moet daarbij aansluiten met de gegevens en de waarde ervan in het financiële systeem. Het is de bedoeling om in de periode 2016-2018 na te gaan of die aansluiting ook in de werkelijkheid bestaat.

Inzake de (materiële) vaste activa wordt er aansluiting gezocht tussen bestaande operationele databanken en het financiële systeem Orafin.

Concreet werd er reeds aan de hand van een analyse van de bestaande databanken binnen het departement MOW een voorstel uitgewerkt voor een herwerkte balans met betrekking tot de werken van burgerlijke bouwkunde. Daarnaast werd er ook een referentiekader inzake waarderingsregels voor desbetreffende activa opgesteld.
Dit uitgewerkt voorstel wordt samen met de aangepaste waarderingsregels afgetoetst bij de VABN in de komende maanden.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

In 2018 zal gestart worden met het operationaliseren van het decreet betreffende de optimalisatie van het beheer van de financiële activa van de Vlaamse overheidsentiteiten, met als belangrijkste baken het beleggen in eigen Vlaamse schuld.

De operationalisering van dit decreet houdt onder meer in dat er een aantrekkelijk en marktconform aanbod aan Vlaamse beleggingsproducten, en dit zowel op korte als lange termijn, wordt ontwikkeld voor de Vlaamse overheidsentiteiten. Daarnaast wordt uiteraard ook de opvolging van de concrete bedragen en looptijden van de beschikbare gelden bij de respectievelijke overheidsentiteiten opgestart.

In 2018 volgt de uitwerking van een voorstel tot herwerkte balans inzake de terreinen en gronden aan de hand van de bestaande vastgoeddatabank.

Naast een correcte inventaris dienen de activa ook op een correcte manier gewaardeerd te worden. Tot nu toe worden de waarderingsregels toegepast die zijn opgelegd door het koninklijk besluit van 25 juni 1976 betreffende de afschrijvingen en rechtzettingen in de vermogenscomptabiliteit van de Staat. Het koninklijk besluit tot vaststelling van het boekhoudplan van toepassing op de federale Staat en op de gemeenschappen, de gewesten en de gemeenschappelijke gemeenschapscommissie van 10 november 2009 beoogt een nieuwe uniforme benadering van de waarderingsregels. Afschrijvingsregels zouden echter worden bepaald volgens de modaliteiten van de Commissie voor de Openbare Comptabiliteit. Die commissie is tot op heden nog niet samengeroepen en heeft bijgevolg tot nu toe dan ook dergelijke afschrijvingsregels nog niet vastgelegd. Om dat euvel op te vangen, heeft het Vlaams Parlement eind 2015 zelf de VABN opgericht. Die is inmiddels wel operationeel. Ik heb mijn administratie de opdracht gegeven om samen met de VABN tot eigen waarderingsregels te komen die tot een getrouw beeld van de (materiële) vaste activa moeten leiden.

Daarnaast worden er voor de overige activacategorieën waarderingsregels opgesteld die een getrouw beeld van de vaste activa weerspiegelen.

Ik vraag mijn administratie om de samenhang tussen de adviezen van de VABN en de Commissie voor de Openbare Comptabiliteit te bewaken.

De implementatie in het financieel systeem van de herwerkte inventaris en de aangepaste waarderingsregels wordt voorzien in januari 2019.

In de begroting 2018 zijn de ontvangsten en de uitgaven die verband houden met dit beleid terug te vinden onder programma CE 'Financiële operaties', met volgende codes en omschrijvingen: CE BA: actief schuldbeheer, CE BB: actief risicomanagement. Daarnaast zijn ook relevante uitgaven opgenomen onder volgende codes: CC CA: Duurzaam budgettair en financieel beleid en CB AA: ondersteuning van beleidsvoorbereidende capaciteit voor een proactief, onderbouwd fiscaal beleid.

OD 1.1 Binnen consolidatiekring streven naar een optimale financiering

a) realisaties

In navolging van de doelstelling zoals in het regeerakkoord geformuleerd, werd in 2015 en 2016 bekeken hoe we tot een vrijstelling van roerende voorheffing konden komen, voor die entiteiten die zich binnen de perimeter van de Vlaamse overheid bevinden en die in schuldpapier van andere Vlaamse entiteiten wensen te beleggen.

In februari 2016 werd een positieve ruling bekomen. Die ruling bevestigde dat de Vlaamse overheid binnen het X/N-stelsel geen roerende voorheffing verschuldigd is als verkrijger van inkomsten van obligaties uitgegeven door rechtspersonen die deel uitmaken van de sector overheid in het ESR-2010.

Ingevolge de ruling werd door de Vlaamse Overheid in 2016 besloten tot de rechtstreekse financiering van de DBFM Scholen van Morgen via School Invest. Eerder al werd beslist om de VMSW en het VWF rechtstreeks te financieren via renteloze leningen.

De Vlaamse overheid heeft in de tweede helft van 2016 en de eerste helft van 2017 de rechtstreekse financiering van de VMSW en het VWF verdergezet waarbij opnieuw een aanzienlijke rentebesparing gerealiseerd werd.

Sinds 15 april 2016 verzorgt de Vlaamse overheid via haar CP (Commercial Paper)-programma ook de rechtstreekse financiering van de DBFM Scholen van Morgen via School Invest. Elke 3 maanden (bij iedere rentevervaldag) haalt de Vlaamse overheid het nodige CP op voor een nieuwe periode van 3 maanden. In deze CP-uitgifte wordt de uitstaande schuld van alle scholen die reeds opgeleverd zijn gegroepeerd.

Gelet op het toenemende belang van deze rechtstreekse financieringen werden de nodige acties ondernomen om buitenlandse investeerders vertrouwd te maken met Vlaanderen. Zo ging de Vlaamse overheid in het najaar van 2016 op roadshow in Munchen, Stuttgart, Frankfurt, Parijs, Amsterdam, Londen en Brussel. In het voorjaar van 2017 werden investeerders in Zurich, Munchen, Wenen, Parijs, Dusseldorf, Frankfurt, Kopenhagen, Oslo en Brussel bezocht. Mede als gevolg van deze roadshows was er een grote internationale belangstelling voor de benchmark-uitgiftes van 2016 en 2017. Om de investeerdersbasis nog verder uit te breiden heeft de Vlaamse overheid in 2016 ook voor de eerste keer 2 schuldscheins[1] afgesloten.

Tot slot werd een nieuwe Engelstalige website (financeflanders.be) ontwikkeld. Daar kunnen investeerders nuttige informatie terug vinden over ondermeer de Vlaamse schuld, de Vlaamse begroting, de Vlaamse rating, de zesde staatshervorming,…

[1] Een schuldschein is een leningsovereenkomst naar Duits recht tussen een kredietnemer (meestal een overheid) en een investeerder. Het is geen obligatie of effect en wordt niet genoteerd op een beurs. Het is gericht op (Duitse) institutionele investeerders wiens voordeel om hierin te beleggen er in bestaat dat dit instrument volgens het Duits recht niet geboekt moet worden aan marktwaarde.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

Begin 2017 werd een ruling verkregen voor de NV BAM. Vermits die ruling bevestigde dat de Vlaamse overheid geen roerende voorheffing verschuldigd is als verkrijger van inkomsten van obligaties uitgegeven door NV BAM, zal de Vlaamse overheid vanaf 2019 ook de financiering van NV BAM verzorgen. Hiertoe wordt een financieringsovereenkomst met NV BAM uitgewerkt op basis van een sluitend terugverdienmodel. Ook de due diligence procedure met de Europese Investeringsbank, ofwel EIB, wordt nauwgezet opgevolgd. De EIB heeft zich namelijk begin 2017 bereid verklaard om – onder voorbehoud van verdere analyse - 1 miljard euro te investeren in het project[2]. Het verder onderzoek en de finale beslissing van de EIB zal uiteraard ook voor andere externe investeerders een belangrijk ijkpunt zijn in hun investeringsbeslissing.

Na de succesvolle benchmark-uitgiftes via het EMTN programma in 2016 en 2017 op de internationale kapitaalmarkt, zal er een nieuw consortium aangesteld worden voor de uitgiftes van 2018 en 2019. Hiertoe zal een marktbevraging plaatsvinden bij diverse financiële instellingen.

OD 1.2 Heraanbesteding van het kassierscontract

De doelstelling is gerealiseerd.

OD 1.3 Fusie van aankoopcomités en dienst vastgoedakten

a) realisaties

Tegelijk met de overheveling van de vroegere federale aankoopcomités naar het Vlaamse Gewest, in uitvoering van de zesde staatshervorming, werd beslist de vroegere dienst Vastgoedakten in te kantelen in de nieuwe afdeling Vastgoedtransacties bij VLABEL. De rol van de afdeling binnen de organisatie lijkt op het eerste gezicht niet vanzelfsprekend. Toch zijn er heel wat raakvlakken, zowel inhoudelijk als op praktisch vlak.

Zo dient de Dienst Schattingen en Waarderingen een raming te maken van de venale waarde van onroerende goederen ten behoeve van de taxatie en controle inzake erf- en registratiebelastingen.

De dienst Vastgoedakten heeft vaak behoefte aan diezelfde venale waarde van te verwerven of te vervreemden onroerende goederen. Het delen van expertise is dan ook een belangrijk uitgangspunt, net zoals het wederzijds delen van eigen informatie en extern te consulteren databanken.

In de laatste 5 tot 10 jaar voorafgaand aan de opstart van de afdeling Vastgoedtransacties, was er een aanzienlijke achterstand gegroeid bij de vroegere federale aankoopcomités. Meer dan 9300 historische dossiers werden zo mee overgedragen naar Vlaanderen en dienden binnen een redelijke termijn weggewerkt te worden. Voor elk dossiers werd nagegaan of de opdracht nog actueel was, waarna de gefilterde werklast gecategoriseerd en geprioriteerd werd. Door aangepaste richtlijnen, uniforme procedures, een vernieuwde IT-toepassing en de persoonlijke doelstellingen van de medewerkers werd in de afgelopen anderhalf jaar het aantal nog te behandelen historische dossiers teruggedrongen tot 1.800, ofwel een daling met meer dan 80%.

[2] http://www.eib.org/projects/pipelines/pipeline/20160779

In afwijking van de vroegere werking van de federale aankoopcomités heeft de afdeling Vastgoedtransacties slechts 1 repertorium met 1 ambtsgebied. Hoewel het personeel weliswaar verspreid werkt over verschillende kantoren, is hun werkterrein niet territoriaal afgebakend waardoor ze in principe overal inzetbaar zijn. Deze brede inzetbaarheid laat een ruime flexibiliteit toe. Werkpakketten kunnen worden verschoven tussen regionale vestigingen in functie van de werklast of om tijdelijke regionale onderbezettingen op te vangen. De globale bestaffing van de afdeling Vastgoedtransacties blijft een permanent aandachtspunt.

De keuze voor één ambtsgebied van de Dienst Vastgoedakten, in de plaats van de vroegere federale en regionaal ingedeelde aankoopcomités, heeft naast het voordeel van de flexibiliteit, ook het voordeel van de rechtszekerheid. De huidige Dienst behandelt immers alle dossiers op uniforme wijze.

Onze opdrachtgevers zijn onze klanten. Zij vragen een kwaliteitsvolle en snelle dienstverlening. Om deze te optimaliseren wordt er veelvuldig overleg georganiseerd met de opdrachtgevers en met andere stakeholders - agentschappen, departementen, EVA'S, provincies, lokale besturen. Het beheersen van de doorlooptijd in historische én nieuwe dossiers is uiteraard ook een erg belangrijke factor van klantentevredenheid gebleken.

Een belangrijk aandachtspunt voor de afdeling is de externe communicatie. In grote infrastructuurprojecten waar vaak onteigeningen nodig zijn, is punctueel en correct technisch en juridisch advies van groot belang. Zonder de noodzakelijke onteigeningen kunnen deze openbare werken die belangrijk zijn onder meer voor de economie, de tewerkstelling, en de mobiliteit niet uitgevoerd worden. Door een goede externe communicatie wordt de maatschappelijke rol die de afdeling heeft binnen Vlaanderen ondersteund.

Cruciaal voor de goede werking van Dienst Vastgoedakten is de vlotte beschikbaarheid van relevante gegevens en documentatie over het onroerend goed, voorwerp van de raming of van de voorgenomen transactie. In dat verband kan de CSPI in de toekomst een belangrijke rol toebedeeld krijgen.

Met een samenwerkingsakkoord van 18 april 2014 werd deze zogenaamde Coördinatiestructuur voor Patrimoniuminformatie (CSPI) opgericht, een instelling die gemeenschappelijk is voor de 3 gewesten en de federale overheid. Die instelling is belast met het beheer en de uitwisseling van de patrimoniuminformatie tussen de 3 gewesten en de federale staat.

De opstartfase van deze nieuwe structuur neemt geruime tijd in beslag. Dat is op zich niet verwonderlijk, ieder van de betrokken overheden heeft een eigen agenda om zo doeltreffend mogelijk de eigen databanken van documentatie en informatie op te bouwen en te organiseren.

Toch zijn er al zeer concrete vorderingen. De CSPI is nu ook voor externen als instelling zichtbaar, deze instelling behandelt reeds aanvragen tot toegang tot en het gebruik of hergebruik van de patrimoniuminformatie. De CSPI fungeert daarbij als uniek aanspreekpunt. Diverse aanvragen werden reeds beantwoord, en informatie werd uitgewisseld. Ze stelt informatie en contactgegevens ter beschikking via een eigen website, waar ook de eigen organisatie en werking wordt toegelicht: https://www.scip-cspi.be/.

De CSPI zal zijn rol bij het beheer, de uitwisseling, en de beveiliging van diverse patrimoniuminformatie, verspreid over de partijen verder uitbreiden en versterken. Diverse werkgroepen werden opgestart. Zo bekijkt een werkgroep de mogelijke samenwerking met de lokale besturen, ook de VVSG is daarbij betrokken. Een andere

werkgroep bestudeert de samenwerking tussen en met de dienstenintegratoren, zoals Informatie Vlaanderen, waarlangs de uitwisseling van informatie dient te verlopen.

Als Vlaamse Overheid zullen wij hier uiteraard, overeenkomstig de bepalingen van het samenwerkingsakkoord, onze volle medewerking aan verlenen.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

De doelstelling van de fusie tussen de geregionaliseerde aankoopcomités en de dienst vastgoedakten is gerealiseerd. Verdere verbeteringen aan werkingsprocessen vallen onder de continue strategische doelstelling van een efficiënte administratie.

We voorzien dat de dienst de nog resterende historische dossiers tegen het voorjaar 2018 zal wegwerken. Op middellange termijn zal ook de doorlooptijd voor de nieuw toegekomen opdrachten verder geoptimaliseerd worden.

Alle beschikbare middelen kunnen vanaf midden 2018 worden ingezet op de opdrachten die na de overdracht op 1 januari 2015 aan de Dienst werden toevertrouwd.

De Dienst Vastgoedtransacties aanvaardt enkel de taken die beantwoorden aan de omschrijving van de Vlaamse Vastgoedcodex. Tevens dient een opdracht steeds het volledige traject van verwerving of vervreemding te omvatten: waarderen van het onroerend goed, onderhandelen met eigenaars, en tenslotte de opmaak en het verlijden van de akte. Door deze strikte interpretatie wordt de personeelscapaciteit ingezet voor taken die voldoende kritische massa hebben.

Een samenwerking tussen de Dienst Vastgoedtransacties en externe partijen is mogelijk, onder meer voor de opmaak van de ramingen of voor de onderhandelingen met betrokken partijen. Essentieel hierbij is dat de Dienst de 'controle' over het verwervingstraject volledig behoudt. Het doel van deze samenwerking is een snellere dossierafhandeling.

De Dienst streeft ook naar een optimale personeelsinzet. De traditionele rol van de zogenaamde Commissaris (de ambtenaar gelast met de ondertekening van de authentieke akte en de vertegenwoordiging van de opdrachtgever bij de transactie) evolueert nu eerder naar een regie-rol en spitst zich toe op de kerntaken die enkel door hen mogen worden uitgevoerd. Waarderingsopdrachten worden aan de experten bij Vlabel toevertrouwd en het administratief ondersteunend personeel kan taken overnemen van de Commissaris.

Een laatste aandachtspunt betreft de toepassing van het nieuwe onteigeningsdecreet dat ten vroegste dit najaar in werking treedt. De wijzigingen die het decreet aanbrengt op het vlak van onteigeningsbevoegdheden en –machtigingen, in bestuurlijke en gerechtelijke fases en onderhandelingsprocedures, en op het vlak van de mogelijke impact op onteigeningsvergoedingen, moeten zowel naar de eigen personeelsleden, maar evenzeer naar opdrachtgevende instanties worden doorvertaald en toegelicht. Rechtsleer en rechtspraak zullen we de volgende jaren met argusogen moeten volgen.

OD 1.4. Uniform boekhoudsysteem met intelligent scannen en e-invoicing

a) realisaties

Sinds 1 januari 2017 voert het dienstencentrum de laatste boekhoudkundige controle uit van de boekhoudprocessen voor alle entiteiten van de Vlaamse Gemeenschap, zodat deze boekhoudprocessen op een uniforme en gestandaardiseerde manier verlopen.

Wat de andere rechtspersonen betreft werden er in januari 2017 9 implementatietrajecten afgerond waardoor VLOR, VASGAZ, VFLD, FJW, VRM, FOCI, Topstukkenfonds, VIPA en Schoolinvest gebruik maken van de diensten van het dienstencentrum Boekhouding en hierbij Orafin gebruiken als boekhoudige softwaretool. Ook Agentschap Plantentuin Meise en Hermes, die reeds met Orafin werkten, hebben hun boekhoudkundige processen afgestemd op deze van het dienstencentrum.

3 implementatieprojecten werden opgestart in het voorjaar 2017 (VAPH, SYNTRA en VSB) met als doel in 2018 aan te sluiten bij het dienstencentrum. Voor FIT werd het implementatietraject ook opgestart met het oog op de inkanteling in het dienstencentrum vanaf 2019.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

In 2018 wordt er verder gegaan met de inkanteling van de rechtspersonen en worden de implementatieprojecten opgestart voor AGION, VMM, Kinderbijslag, het Koninklijk Conservatorium Brussel (KCB) en de Vlaamse Waterweg. Het implementatietraject van FIT en het KCB wordt afgerond in 2018.

Daarnaast voorzien we in een betere dienstverlening binnen het dienstencentrum door geleidelijk aan accountmanagement in te voeren. De accountmanager wordt het aanspreekpunt van een rechtspersoon.

Deze betere dienstverlening situeert zich ook in het gebruiksvriendelijker maken van de software die instaat voor de boekhoudkundige verrichtingen. Ik kan dan ook meedelen dat er wordt gewerkt aan eenvoudigere schermen voor invoer van inkooporders, in combinatie met een artikellijst. Hierdoor worden, wanneer gebruikers een artikel uit de lijst selecteren, de ESR-code en economische rekening automatisch ingevuld. De bedoeling hiervan is om het geheel gebruiksvriendelijker maken. De implementatie wordt voorzien tegen het voorjaar van 2018.

OD 1.5 Uitbouw consolidatietool

a) realisaties

Goed datamanagement is van cruciaal belang om gegevens adequaat te verwerken en kwalitatieve rapporten beschikbaar te stellen. Daarom werd er een aanzet gegeven om een beheerstool te ontwikkelen om de karakteristieken van de gegevens, die nodig zijn voor de consolidatietool, eenduidig op te volgen.
Het voorbije jaar heeft mijn administratie overleg gepleegd met verschillende instanties om de gegevens maximaal digitaal te verwerken.

Diverse diensten van het departement FB bevragen de Vlaamse rechtspersonen over hun begroting en uitvoering op verschillende tijdstippen en met verschillende rapporteringsdoeleinden. Het departement FB is gestart met het optimaliseringsproject Anaconda om op een gebruiksvriendelijke en eenvoudige wijze data op te vragen en te stroomlijnen, om de dataconsistentie te bewaken en om op basis van deze data te kunnen consolideren en rapporteren.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

De steeds uitdijende consolidatieparameter in combinatie met de grotere informatienoden bij het INR zorgt er niet alleen voor dat er meer instellingen moeten worden bevraagd, maar dat er ook meer (detail)gegevens moeten worden verwerkt. Er wordt daarom verder ingezet op de verdere standaardisatie van sjablonen (zie ook SD 1.

Efficiënte administratie) en de processen te stroomlijnen. Dit moet de informatiedoorstroming van en naar de consolidatietool vereenvoudigen.
Op het project Anaconda wordt verder ingezet om een antwoord te bieden op deze steeds toenemende rapporteringsbehoeften en ook op de vraag van het Vlaams Parlement om de leesbaarheid en transparantie van de begroting te verbeteren.

4. Doelstellingen die beleidsdomeinen overschrijden

SD 1. Efficiënte administratie

OD 1.1 Kerntakenplan

a) realisaties

Het departement FB nam in het werkjaar 2016 – 2017 deel aan de stuur-, project- en ad-hoc werkgroepen van het project Slimme Subsidies dat aangestuurd wordt vanuit Informatie Vlaanderen, kadert binnen het programma Vlaanderen Radicaal Digitaal, en onder de coördinatie van de minister bevoegd voor bestuurszaken valt. Dit project beoogt enerzijds een vereenvoudiging en stroomlijning van de subsidiemaatregelen en anderzijds een digitalisering van de subsidiestromen.

Vanuit de eigen inhoudelijke expertise werd een bijdrage geleverd aan o.a. het uitwerken van een typologie en het in kaart brengen van de subsidieprocessen AS IS en TO BE. In het kader van de uitbouw van een subsidieregister werden ook gesprekken gevoerd tussen vertegenwoordigers van het departement FB en het Agentschap Informatie Vlaanderen. Daarbij werd onder andere gesproken over de gewenste resultaten (bv. inzake dubbele subsidiëring) en de rol die Orafin daarbij kan spelen.

Naast de ondersteuning aan het project Slimme Subsidies, heeft het departement zelf ook ingezet op de vereenvoudiging en de stroomlijning van het juridische en boekhoudtechnische luik rond subsidies. Hiertoe werd binnen het departement FB een werkgroep opgericht die zich focust op het in kaart brengen van de bestaande regelgeving en het indelen van subsidies in types. Hieruit vloeiden reeds twee adviezen voort die door de VABN werden goedgekeurd, nl. een advies betreffende de verwerking van subsidies in natura en een advies betreffende het boeken van werkingstoelagen.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

Het departement FB blijft constructief meewerken in de stuur- en projectgroep en eventuele ad-hoc werkgroepen van het project Slimme Subsidies. Informatie Vlaanderen verwacht in 2018 een eerste versie van een subsidieregister op te leveren. Daar wordt FB vanuit haar specifieke positie ook bij betrokken.

De werkgroep binnen het departement FB focust zich daarnaast verder op het stroomlijnen van de aanrekeningsregels voor subsidies. Ze zal daarbij de nodige aanpassingen brengen aan de boekhoudhandleiding en indien nodig adviezen voor de VABN voorbereiden.

OD 1.2 Koppeling van doelstellingen aan beleidsmiddelen

a) realisaties

Naar aanleiding van de opmerking van het Rekenhof bij de initiële begroting 2014, die stelde dat er pas sprake kan zijn van een echte prestatiebegroting wanneer er een duidelijke aansluiting is tussen beleid en begroting, werd een werkgroep prestatiebegroting geïnstalleerd. Die werkgroep bestaat uit begrotings- en beleidsexperten van zowel horizontale als verticale beleidsdomeinen. Het eerste resultaat van deze werkgroep is een visienota over de prestatiebegroting, die op 17 maart 2016 werd goedgekeurd door het Voorzitterscollege en nadien ook op politiek niveau werd

onderschreven, via een brief van minister-president Bourgeois en mezelf aan het Voorzitterscollege.

Het is de expliciete bedoeling op die manier de inhoudelijke beleids-en beheersinformatie uit de beleidsnota's, beleidsbrieven en ondernemingsplannen te koppelen aan de begroting van de Vlaamse overheid. Op basis hiervan werd aan de verschillende beleidsdomeinen gevraagd om een inhoudelijke oefening te maken die, op basis van de principes in de nota prestatiebegroting, een betere afstemming tussen beleid en begroting tot gevolg heeft. Deze koppeling gebeurt aan de hand van de inhoudelijke structuurelementen.

Het resultaat van de oefeningen werd in het voorjaar van 2017 voorgelegd aan een expertencommissie met vertegenwoordigers van het Vlaams Parlement, het Rekenhof, de SERV, Audit Vlaanderen, de Inspectie van Financiën, het ABB en de KU Leuven. Deze expertencommissie bekeek de oefeningen met het oog op een centrale kwaliteitsopvolging, zowel per beleidsdomein als VO-breed en dit door de inhoudelijke consistentie van de oefeningen, over de verschillende beleidsdomeinen heen, te bewaken.

Na het advies van de expertencommissie werden vijf beleidsdomeinen klaar bevonden om de nieuwe structuur te implementeren in de begroting 2018 (KB, FB, EWI, WSE en LV). Gelet op het fusietraject tot het nieuwe beleidsdomein Omgeving, werden hier ook reeds de principes van prestatiebegroting meegenomen in de nieuwe begrotingsstructuur. De overige beleidsdomeinen voerden in 2017, naar aanleiding van het advies van de expertencommissie, nog aanpassingen uit aan hun oefeningen met het oog op de implementatie van de nieuwe structuur bij de begrotingsopmaak 2019.
Daarnaast werd dit jaar bij de inkanteling van verschillende verzelfstandigde entiteiten met rechtspersoonlijkheid in Orafin, en de daarbij horende artikelstructuur, reeds rekening gehouden met de principes van een meer prestatiegerichte begroting.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

Het proces om te komen tot een koppeling van beleid en begroting aan de hand van inhoudelijke structuurelementen wordt ook in 2018 verdergezet, met het oog op een volledige implementatie van de nieuwe begrotingsstructuur bij de begrotingsopmaak 2019.

De introductie van de inhoudelijke structuurelementen moet toelaten om in oktober 2018 een ontwerpbegroting in te dienen in het Vlaams Parlement op basis van programma's en inhoudelijke structuurelementen. Deze inhoudelijke-, in plaats van entiteitsgedreven, ordening van de kredieten zal de leesbaarheid van de begroting ten goede komen.

Daarnaast wordt er ook een geconsolideerde rapportage uitgewerkt over de inhoudelijke structuurelementen, waarbij zowel de kredieten van de ministeriebegroting als die van de rechtspersonen mee in rekening worden gebracht om zo een totaalbeeld te krijgen over de kredieten die de Vlaamse overheid besteedt aan een bepaald inhoudelijk structuurelement.
Om deze geconsolideerde rapportage inhoudelijk zo correct mogelijk te krijgen, worden in 2018 de werkzaamheden verdergezet om de begrotingsstructuur van de verzelfstandigde entiteiten met rechtspersoonlijkheid op termijn te aligneren aan de structuur van de algemene uitgavenbegroting. Deze entiteiten zullen dus ook worden opgenomen in de doelstellingenmatrix van het beleidsdomein waartoe ze behoren.

In 2018 zullen we dus de eerste fase in het project prestatiebegroting afronden, namelijk een stabiele structuur waarop verder gewerkt kan worden. Aangezien er pas van een volwaardige prestatiebegroting gesproken kan worden als de prestaties ten opzichte van de doelstellingen ook gemonitord kunnen worden, moet er deze legislatuur ook al werk

gemaakt worden van een groeitraject om tot kwaliteitsvolle indicatoren te komen. De werkgroep prestatiebegroting, aangevuld met experten inzake indicatoren, start in 2018 dit groeitraject op.
Om de prestatiebegroting in volgende legislatuur volledig operationeel te krijgen, is het ook van belang dat de ontwikkelde basis wordt meegenomen in de administratieve voorbereiding van het volgende regeerakkoord en dit zowel door beleids- als begrotingsmedewerkers. Op deze manier kan er dan ook zowel in de totstandkoming van het regeerakkoord, als in de beleidsnota's zoveel als mogelijk met deze verruimde inzichten worden rekening gehouden.

Ter ondersteuning van al deze werkzaamheden zet mijn administratie een overheidsopdracht in de markt die in 2018 zou moeten leiden tot een onderzoeksrapport.

OD 1.3 Rationaliseren van de overheidsstructuur

De doelstelling is gerealiseerd.

SD 2. Het bestrijden van kansarmoede

a) realisaties

Door de keuze van de Vlaamse Regering om ook voor het Vlaams luik van de personenbelasting maximaal uitvoering te geven aan de federale taks shift, financiert Vlaanderen hierdoor net geen 25% van de voorziene daling.

De verhoging van de belastingvrije som en het forfait beroepskosten, evenals het schrappen van belastingschijven, komen de lagere inkomens ten goede. Concreet bevat de Vlaamse begroting in 2018 en daarna voor 301,8 miljoen euro aan lastenverlagingen voor de Vlaamse burger. In 2019 resp. 2020 neemt dit bedrag nog verder toe tot in totaal 757,4 miljoen euro in lopende prijzen.

Daarnaast is het belangrijk dat elke burger niet alleen begrijpt waarom hij een bepaalde belasting verschuldigd is, maar ook dat hij weet hoeveel die belasting bedraagt of hoe die concreet wordt berekend. Om dat te bereiken, werd de website van Vlaamse Belastingdienst grondig herwerkt. De website werd meer toegankelijk gemaakt voor verschillende publieksgroepen. Voor algemene inlichtingen kunnen burgers steeds de website raadplegen. Omwille van de specificiteit en complexiteit van sommige dossiers werden burgers ook persoonlijk geholpen via de loketten.

Het departement FB heeft de brochure die de verschillende Vlaamse belastingverminderingen voor vastgoed in de personenbelasting duidt, bijgewerkt.

Daarnaast kunnen burgers ook steeds een beroep doen op de Vlaamse Infolijn (1700). Complexere vragen worden door de medewerkers van de Vlaamse Infolijn geëscaleerd naar de bevoegde diensten. Zo beantwoordde het departement FB heel wat vragen rond de geïntegreerde woonbonus en de overgangsmaatregel met betrekking tot de belastingvermindering voor dakisolatie.

Dankzij die maatregelen willen we de informatieverspreiding versterken en de drempel naar dienst- en hulpverlening zo laag mogelijk houden.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

Mijn administratie blijft ook het komende jaar inzetten op informatieverspreiding en het actueel houden van de betrokken websites. Op die manier kunnen wie iedereen sneller en op een kostenefficiënte manier informeren omtrent nieuwe maatregelen.

Ook wordt bij de opmaak van regelgeving permanente aandacht geschonken aan kansarme groepen.

Tot slot blijven we inzetten op persoonlijk contact met de burger via de loketten en via de Vlaamse infolijn 1700.

Bijlage: Overzicht van de wijze waarop gevolg werd gegeven aan de resoluties en moties van het Vlaams Parlement tijdens de lopende legislatuur

Resolutie op voorstel van Gwenny De Vroe, Jelle Engelbosch, An Christiaens, Björn Anseeuw, Valerie Taeldeman en Piet De Bruyn betreffende het faciliteren van nieuwe woonvormen, aangenomen in de plenaire vergadering van 15 oktober 2015.

In deze resolutie wordt aan de Vlaamse Regering gevraagd om:
1° alle mogelijkheden te geven aan alternatieve en innoverende woonconcepten, rekening houdende met de hedendaagse en toekomstige samenleving;
2° het concept cohousing, samenhuizen en andere vormen van gemeenschappelijk wonen te definiëren en als volwaardig en evenwaardig woonconcept te benaderen en de nodige regelgevingen daarop af te stemmen, bijvoorbeeld door een evenwichtig regelgevend kader te realiseren voor het gemeenschappelijke gebruik van bestaande woningen door verschillende huishoudens, zeer in het bijzonder met betrekking tot samenhuizen en het opdelen van woningen voor burgers met een permanent adres. Daartoe voert de Regering een modernisering door van alle decretale en reglementaire bepalingen die een gedeeld gebruik van woningen bemoeilijken of verhinderen, en onderzoekt ze de mogelijkheden om financiële stimuli open te stellen voor die woonvormen;
3° om de eventuele problemen die de nieuwe woonvormen ondervinden op de verschillende bestuursniveaus duidelijk in kaart te brengen en daarover te rapporteren aan het parlement;
4° daarbij toe te zien op ruimtelijke draagkracht en het waarborgen van minimumnormen inzake veiligheid, woonkwaliteit en woonoppervlakte om mogelijke misbruiken te voorkomen;
5° de mogelijkheid te bieden om specifieke samenhuiscontracten of huurcontracten sui generis af te sluiten en in overleg met de Federale Regering de opportuniteit te onderzoeken om een apart adres per huishouden in een samenhuisverband bij de burgerlijke stand van de gemeente in te voeren. Huisvesting zonder officiële permanente bewoning, zoals bij studentenhuisvesting, wordt bij deze mogelijke contractvorm bijgevolg uitgesloten;
6° binnen het sociaal woonbeleid de mogelijkheden te onderzoeken in het kader van gemeenschappelijk en vernieuwend wonen in nieuw en bestaand woonpatrimonium en daartoe proefprojecten te stimuleren;
7° burgers nadien te informeren over de voordelen en mogelijkheden van alternatieve woonconcepten.

Reactie:
Ik verwijs naar wat vorig jaar door mijn voorganger reeds werd vooropgesteld en aangehaald in de beleidsbrief FB. Het onderzoek dat hierover werd uitbesteed, is beschikbaar via de website van het departement Financiën en Begroting.

Daarnaast neemt mijn administratie ook deel aan werkzaamheden rond de transitie Slim wonen en leven (uit Visie 2050). Daarin komen ook slim samengebruik en nieuwe woonvormen aan bod.

Resolutie op voorstel van Annick De Ridder, Tinne Rombouts, Willem-Frederik Schiltz, Wilfried Vandaele, Jenne De Potter en Grete Remen betreffende het dieselschandaal bij Volkswagen en de gevolgen ervan in Vlaanderen, aangenomen in de plenaire vergadering van 21 oktober 2015

Met de resolutie wordt de Vlaamse Regering gevraagd om:
1° nieuwe informatie over de fraude vanuit de Volkswagengroep, andere landen, Europese instanties enzovoort nauwgezet op te volgen;

2° te onderzoeken op welke wijze de hoger dan gerapporteerde uitstoot als gevolg van de fraude implicaties heeft op de luchtkwaliteit en de doelstellingen die Vlaanderen op dat vlak moet halen;
3° te onderzoeken welke verdere juridische stappen desgevallend aangewezen zijn om de rechten van Vlaanderen, burgers, verenigingen en bedrijven te vrijwaren;
4° in overleg met regio's en landen naar een snelle implementatie van de WLTPprocedures, voorgesteld door de Europese Commissie, te streven;
5° burgers, verenigingen en bedrijven die te goeder trouw handelden bij de aankoop van betreffende wagens te vrijwaren voor eventuele fiscale gevolgen van de Volkswagenfraude;
6° er minstens op aan te dringen dat de Volkswagengroep bij de geplande terugroepacties de nodige maatregelen neemt teneinde het wagenpark in overeenstemming te brengen met de vooraf geafficheerde uitstootnormen of minimaal de Europees geldende uitstootnormen. Er tevens op aan te dringen dat deze terugroepacties zo snel als mogelijk worden aangevat en afgerond.

Reactie:
Er zijn diverse werkzaamheden in dit verband ondernomen. In maart 2017, liet het Duitse Kraftfahrt-Bundesambt weten dat ze niet kunnen valideren wat de oorspronkelijke resultaten zouden geweest zijn zonder de betrokken software. Naar aanleiding van de werkzaamheden in de interfederale werkgroep Dieselgate, schreef federaal premier Charles Michel eind april 2017 een schrijven naar de CEO van Volkswagen, waarbij België zich alle rechten voorbehoudt voor alle geleden en te lijden onrechtstreekse en/of rechtstreekse schade door de onregelmatigheden van de Volkswagen Groep met betrekking tot de -uitstootwaarden alsook voor de afgeleide effecten hiervan en dit op onder andere het vlak van de gederfde fiscale inkomsten, het milieu en de volksgezondheid.

Resolutie op voorstel van Willem-Frederik Schiltz, Paul Van Miert, Jenne De Potter, Lieve Maes, Koen Van den Heuvel en Matthias Diependaele betreffende de samenwerkingsovereenkomst voor een vergroeningsgerichte hervorming van de verkeersfiscaliteit voor leasingwagens, aangenomen in de plenaire vergadering van 1 juni 2016.

Via deze resolutie vraagt het Vlaams Parlement aan de Vlaamse Regering om extra initiatieven te nemen om via onderhandeling met de andere gewesten te komen tot een samenwerkingsovereenkomst met betrekking tot de bepalingen van een vergroeningsgerichte hervorming van de verkeersfiscaliteit voor leasingwagens.

Reactie: Ik kan verwijzen naar wat hiervoor in deze beleidsbrief werd gesteld aangaande de werkzaamheden rond deze samenwerkingsovereenkomst en het gebrek aan convergentie in de betrokken standpunten.

Resolutie op voorstel , van Karl Vanlouwe, Peter Van Rompuy, Rik Daems, Axel Ronse, Ward Kennes en Jos Lantmeeters betreffende regiospecifieke analyses en aanbevelingen in het kader van het Europees semester verzendcode, aangenomen in de plenaire vergadering op 3 mei 2017.

Met deze resolutie vraagt het Vlaams Parlement aan de Vlaamse Regering om:
1° rechtstreeks aan te dringen bij de Europese Commissie en Raad van de EU op het werken met regiospecifieke analyses en aanbevelingen in het kader van het Europees semester in zowel de landenrapporten als in de landenspecifieke aanbevelingen, in het algemeen voor deelstaten met wetgevende bevoegdheden die zich inschrijven in het proces van het Europees semester, en in het bijzonder voor Vlaanderen;

2° te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om met de andere deelstaten en/of het federaal niveau in dit land gezamenlijk aan te dringen bij de Europese Commissie en de Raad van de EU op het werken met regiospecifieke analyses en aanbevelingen in het kader van het Europees semester,
en hier indien mogelijk uitvoering aan te geven;
3° te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om via het Europees Comité van de Regio's en/of de Conferentie van de Europese Regionale Wetgevende Assemblees aan te dringen bij de Europese Commissie en de Raad van de EU op het werken met regiospecifieke analyses en aanbevelingen in het kader van het Europees semester, en hier indien mogelijk uitvoering aan te geven;
4° proactief het Europees semester te blijven opvolgen, de Europese Commissie zoveel mogelijk regionale data te blijven bezorgen, en om tijdens de periode van het nationaal semester rechtstreeks in dialoog te gaan met de Europese Commissie in het kader van de landenspecifieke aanbevelingen;
5° in het kader van het te ontwikkelen Vlaams Statistiekbeleid, en van het jaarlijkse Vlaams Statistisch Programma in het bijzonder, prioritair in te zetten op het wegwerken van lacunes wat de beschikbaarheid betreft van statistische informatie omtrent regionale bevoegdheden.

Reactie:
Hiervoor kan ik integraal verwijzen naar de reactie in de beleidsbrief van de minister-president.

Resolutie op voorstel van Willem-Frederik Schiltz, Andries Gryffroy, Peter Van Rompuy, Matthias Diependaele, Robrecht Bothuyne en Bart Nevens betreffende de circulaire economie, aangenomen in de plenaire vergadering op 28 juni 2017.

Met deze resolutie vraagt het Vlaams Parlement aan de Vlaamse Regering om:
(…)
12° verder in te zetten op de vergroening van de fiscaliteit;
(…)
om aan te dringen bij de federale overheid om:
(…)
3° in te zetten op de verdere vergroening van de fiscaliteit;

Reactie:
Zie boven in deze beleidsbrief, aangaande de werkzaamheden rond duurzame mobiliteitsfiscaliteit en de werkzaamheden rond versterking van de fiscale positie van Vlaamse ondernemers en de Vlaamse overheid ten aanzien van andere beleidsniveaus.

Motie van Piet De Bruyn, Björn Anseeuw, Jelle Engelbosch, Cindy Franssen, Freya Saeys en Katrien Schryvers tot besluit van het op 8 juli 2015 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2015-2019

In deze motie vraagt het Vlaams Parlement aan de Vlaamse Regering:
1° blijvend werk te maken van een structureel armoedebeleid waarbij alle ministers van de Vlaamse Regering hun verantwoordelijkheid nemen ten aanzien van het domein armoedebestrijding;
2° blijvend overleg en samenwerking te behouden en te stimuleren om met het betrokken middenveld een coherent, doeltreffend en resultaatgericht armoedebestrijdingsbeleid vorm te geven;
3° het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2015-2019 zoals voorzien ter bespreking te brengen in het Vlaams Parlement in elke betrokken commissie;

4° blijvend in te zetten op het realiseren van alle sociale grondrechten;
5° het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding te evalueren, te monitoren en indien nodig bij te sturen onder meer op basis van de resultaten van de armoedetoetsing.

Reactie:
Ik verwijs naar de relevante passages hierover in deze beleidsbrief.

Motie van Marius Meremans, Michel Doomst, Marnic De Meulemeester, Bert Maertens, Ward Kennes en Willy Segers tot besluit van het op 15 juni 2016 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de door de Vlaamse Regering voorgestelde hervorming van de provincies

In deze motie wordt aan de Vlaamse Regering gevraagd om:
1° de afslanking van de provincies verder te zetten, conform de lijnen uitgewerkt in het door de Vlaamse Regering goedgekeurde voorontwerp van decreet;
2° de transitie van instellingen en bevoegdheden op een goede manier te laten verlopen, zodat zekerheid wordt geboden voor het betrokken personeel;
3° erover te waken dat de herschikking van de onroerende voorheffing geen belastingverhoging meebrengt voor de burgers;
4° de provincies hun focus ten volle op de grondgebonden bevoegdheden te laten leggen.

Reactie:
De aanpassing aan de regelgeving van de onroerende voorheffing op het vlak van tariefstelling en opcentiemen is intussen een feit (zie het decreet houdende de vernieuwde taakstelling en gewijzigde financiering van de provincies). Hierbij werd rekening gehouden met bovenvermelde principes.

Bijlage: Inhoudelijke rapportering over de opvolging van de aanbevelingen van het Rekenhof

Onderzoek van de Vlaamse begroting voor 2012 16 (2011-2012) Nr.1

1. Het Rekenhof beveelt aan duidelijker richtlijnen te hanteren voor de koppeling van begrotingskredieten aan doelstellingen en sturing te geven aan de evolutie naar een prestatiebegroting. Daarbij wordt het best eerst de doelstellingenkoppeling van de programma's verbeterd (niveau beleidsdomein/beleidsveld) om daarna af te dalen naar de doelstellingenkoppeling van de begrotingsartikelen of deelprogramma's (niveau organisatievorm/entiteit). Het is raadzaam de programma's te koppelen met de beleidsdoelstellingen (beleidsnota of -brief) en de begrotingsartikelen te koppelen met uit de beleidsdoelstellingen afgeleide organisatiedoelstellingen (beheers- of managementovereenkomst).

Reactie:
Zie boven in deze beleidsbrief, aangaande de werkzaamheden rond de koppeling van doelstellingen aan beleidsmiddelen.

2. Meer eenduidigheid in het begrippenkader en de methodiek van doelstellingformulering en verdere concretisering van de doelstellingen door genormeerde en meetbare indicatoren (herneming aanbevelingen geformuleerd bij het onderzoek van de Vlaamse begroting voor 2011 -Stuk 20 (2010-2011) - Nr.1).

Reactie:
Zie boven in deze beleidsbrief, aangaande de werkzaamheden rond de koppeling van doelstellingen aan beleidsmiddelen.

Onderzoek van de Vlaamse begroting voor 2013 16 (2012-2013) Nr.1

1. Het Rekenhof beveelt aan met de aangekondigde overkoepelende visie op de programmastructuur van de begroting te streven naar een definitieve begrotingsindeling om de continuïteit van de begrotingen te bevorderen.

Reactie:
Zie boven in deze beleidsbrief, aangaande de werkzaamheden rond de koppeling van doelstellingen aan beleidsmiddelen.

2. Het Rekenhof beveelt aan het project optimalisering en vernieuwing financieel instrumentarium, waarbij de uitgaven van de Vlaamse rechtspersonen analytisch worden ingedeeld, en de hierboven aangehaalde herziening van de programmastructuur van de ministeries op elkaar af te stemmen en gelijktijdig te implementeren.

Reactie:
Zie boven in deze beleidsbrief, aangaande de werkzaamheden rond de koppeling van doelstellingen aan beleidsmiddelen.

Onderzoek van de aanpassing van de Vlaamse begroting voor 2013 20 (2012-2013) Nr.1

1. Het Rekenhof beveelt aan de begrotingsruiters en hun motivering systematisch te evalueren met het oog op een minder complex en beter verantwoord begrotingsdecreet. Elke begrotingsruiter moet expliciet worden gemotiveerd in de verantwoording bij de decreetsbepalingen. Begrotingsruiters die niet op een duidelijke en deugdelijke wijze kunnen worden gemotiveerd of waarvan de motivering is achterhaald, worden in de toekomst beter niet meer gebruikt. Begrotingsruiters waarvan uit de motivering blijkt dat

ze een permanente regeling nastreven, worden beter vervangen door een bepaling in een normatief decreet.

Reactie:

Sinds de begrotingsopmaak 2016 worden tijdens de technische bilaterale vergaderingen alle (nieuwe en hernomen) decreetsbepalingen die de toelating geven om vastleggingskredieten over te dragen naar een volgend begrotingsjaar specifiek gescreend. Hierdoor is er over het algemeen per voorgestelde 'ruiter' een gedegen verantwoording opgenomen in de verantwoording bij de decreetsbepalingen. Hierdoor werden een aantal 'ruiters' geschrapt die niet op een duidelijke en deugdelijke wijze konden worden gemotiveerd of waarvan de motivering achterhaald was. Bij de begrotingsopmaak 2018 werden de ingediende 'ruiters' geanalyseerd en dit zal ook in de volgende begrotingsrondes gebeuren.

Onderzoek van de aanpassing van de Vlaamse begroting voor 2014 en de Vlaamse begroting voor 2015 16 (2014-2015) Nr. 1

1. Het blijft belangrijk dat een duidelijke doelstelling voor de beheersing van de schuld wordt vooropgesteld. Het is raadzaam de algemeen geformuleerde doelstelling uit het regeerakkoord zo vlug mogelijk te concretiseren en het beleid inzake de geconsolideerde Vlaamse schuld daarop af te stemmen. Het is ook aan te bevelen over de doelstelling overleg te plegen met de federale overheid en de andere gemeenschappen en gewesten, aangezien die zal moeten worden ingepast in de globale doelstelling inzake schuldontwikkeling van de gezamenlijke Belgische overheid, die aan Europees vastgestelde normen moet voldoen.

Reactie:
Zie hieronder bij de tweede opmerking bij het onderzoek van de aanpassing van de Vlaamse begroting voor 2015 (20-A (2014-2015) Nr.1).

2. In de algemene toelichting ontbreekt informatie over de stand en de evolutie van waarborgen en van verplichtingen buiten begroting inzake PPS en alternatieve financiering.

Reactie:
Zie hieronder bij de tweede opmerking bij het onderzoek van de aanpassing van de Vlaamse begroting voor 2015 (20-A (2014-2015) Nr.1).

3. Bij de opmaak van de beleidsbrieven 2016 moet voldoende aandacht worden geschonken aan een adequate opvolging van de vormvoorschriften om de slaagkansen van een duidelijke koppeling tussen beleids- en begrotingsdocumenten te bevorderen. Dat is een belangrijke voorwaarde voor de evolutie naar een prestatiebegroting.

Reactie:
Zie boven in deze beleidsbrief, aangaande de werkzaamheden rond de koppeling van doelstellingen aan beleidsmiddelen.

4. In de programmatoelichtingen bij de begroting, naast informatie over doelstellingen en prestatieindicatoren, dient ook blijvend aandacht te worden besteed aan volledige en nauwkeurige informatie over de ingezette middelen en instrumenten. Doordat een overzicht van de uitgaven op het niveau van de basisallocaties is weggevallen, is de informatie over de middelen soms moeilijk te achterhalen.

Reactie:
In het kader van de werkzaamheden van de parlementaire werkgroep over de leesbaarheid van de begroting, is er in 2017 een nieuw sjabloon opgesteld voor de

opmaak van de programmatoelichtingen. Door dit sjabloon wordt er op een overzichtelijke en uniforme wijze in de programmatoelichtingen per begrotingsartikel informatie aangeleverd over de ingezette middelen en instrumenten.

Onderzoek van de aanpassing van de Vlaamse begroting voor 2015 20-A (2014-2015) Nr.1

1. De berekening van de correcties die onder de noemer effect verstrengd begrotingstoezicht op het vorderingensaldo worden toegepast, dienen in de algemene toelichting gedetailleerd te worden toegelicht en waar mogelijk vervangen door een effectieve consolidatie van de betrokken entiteiten.

Reactie:
Naar aanleiding van de werkzaamheden van de parlementaire werkgroep over de leesbaarheid van de begroting, werd de algemene toelichting op een meer leesbare manier opgesteld. Zo wordt er een apart hoofdstuk voorzien waarin de evolutie van deze correcties omstandig beschreven wordt. Naar aanleiding van de begrotingsopmaak 2018 werd hiervoor nog een extra inspanning gedaan door ook expliciet de link te leggen met de relevante begrotingsartikels en/of rechtspersonen.

2. In verband met de beheersing van de schuld herhaalt het Rekenhof de aanbevelingen die het heeft geformuleerd bij het onderzoek van de initiële begroting 2015:
- die algemeen geformuleerde doelstelling zo vlug mogelijk te concretiseren en het beleid inzake de geconsolideerde Vlaamse schuld daarop af te stemmen;
- over de doelstelling overleg te plegen met de federale overheid en de andere gemeenschappen en gewesten, aangezien die zal moeten worden ingepast in de globale doelstelling inzake schuldontwikkeling van de gezamenlijke Belgische overheid, die aan Europees vastgestelde normen moet voldoen;
- het hoofdstuk Financieel Beheer van de algemene toelichting uit te breiden tot een hoofdstuk dat een algemener beeld schetst van de evolutie van de financieel-economische toestand van de Vlaamse overheid, waarbij naast de evolutie van de schuldtoestand ook de evolutie van de zogenaamde contingent liabilities wordt toegelicht, zoals waarborgen en opbouw van off-budgetverplichtingen in het kader van PPS en alternatieve financiering.

Reactie:
Vorig jaar werd een schuldnorm uitgewerkt op basis van twee doelstellingen. Met het oog op het beperken van de geconsolideerde schuld en het optimaliseren van de financiering ervan, heb ik mijn administratie de opdracht gegeven een ontwerpdecreet betreffende de optimalisatie van het beheer van de financiële activa van de Vlaamse overheidsentiteiten op te stellen (zie ook hierboven), met als belangrijkste baken het beleggen in Vlaamse schuld.

Ik verwijs, voor wat betreft de opmerking met betrekking tot het hoofdstuk Financieel Beheer van de algemene toelichting, naar de werkgroep leesbaarheid van de begroting van het Vlaams Parlement waarbij de rapporteringsmomenten inzake uitvoering, begroting en het KSW-rapport op elkaar afgestemd worden. Wat de rapportering over de alternatieve financiering betreft, kan verwezen worden naar de aparte PPS-rapportering. De waarborgen zullen vanaf de begrotingsopmaak 2018 ook mee besproken worden in de algemene toelichting.

Jaarverslagen van de Vlaamse openbare rechtspersonen, rekeningenboek over 2008 36-A (2009-2010) - Nr. 1

1. Het is raadzaam dat de Vlaamse Regering algemene instructies uitvaardigt met betrekking tot de (minimum)inhoud, de vorm en de kwaliteit van de jaarverslagen, om de bruikbaarheid ervan als verantwoordingsdocument voor het Vlaams Parlement te

verbeteren. Het wetboek vennootschappen en de richtlijnen inzake de jaarrapportering over de uitvoering van de beheersovereenkomst vormen in dat verband een nuttige referentie. Het Rekenhof beveelt aan dat het jaarverslag de volgende informatie bevat:

- De agentschappen moeten verantwoording afleggen over de ingezette middelen, de geleverde prestaties en de behaalde beleidseffecten, en die resultaten vergelijken met de vooropgestelde doelstellingen in de begroting en de beheersovereenkomst.
- Over financiële gegevens moet in het jaarverslag uniformer worden gerapporteerd. Een minimumvereiste is dat het jaarverslag toelichting geeft bij de uitvoering van de begroting en bij het financieel plan dat is opgenomen in de beheersovereenkomst, aangevuld met bedrijfseconomische informatie over de financiële toestand en resultaten.
- Het jaarverslag moet informatie geven over de aard, structuur en taakstelling van de organisatie, over haarmissie, strategie en doelstellingen en over de externe omstandigheden die een belangrijke rol hebben gespeeld.
- Algemene informatie over het beleidsveld moet duidelijk worden gescheiden van informatie over de werking van het agentschap.

Reactie:
Het rapporteringssjabloon van de jaarrekening wordt verder geoptimaliseerd. In het licht daarvan heb ik mijn administratie afspraken met het INR laten maken, zodanig dat de rapportering die momenteel door de individuele entiteiten van de Vlaamse overheidssector S13.12 aan het INR wordt overgemaakt, ook voor interne doeleinden bruikbaar zou worden. De uitrol ervan is gepland in 2018. Voor wat de agentschappen betreft, wordt deze aanbeveling voor het overige meegenomen in de werkzaamheden rond een transparante begroting met zicht op prestaties en effecten.

Vlaams waarborg beheer, rekeningenboek over 2011 36 (2012-2013) Nr.1

1. De decreetgever geeft bij voorkeur aan welke elementen de verantwoording of toelichting aan het Vlaams Parlement bij een voorgestelde waarborgverlening moet bevatten, bv. een motivering van de instrumentkeuze, kosten-batenanalyse of lijst met risico's.

Reactie:
Sinds midden 2015 heeft de Vlaamse overheid beslist, als gevolg van de herklasseringen door het INR, om zelf in te staan voor het financieren van de schulden bij VMSW en VWF in plaats van te werken via gewaarborgde leningen. Dit betrof een belangrijke categorie in de waarborgsector waardoor er momenteel enkel nog kleinere waarborgen verleend worden in voornamelijk de economische sector.

Inning van verkeersbelastingen: migratie naar VLABEL en integratie in het Vlaams Fiscaal Platform, rekeningenboek over 2012 36 (2013-2014) Nr.1

1. De verzoening van de gegevens van het VFP met de Orafin-boekhouding en de financiële (hulp)rekeningen, alsook de rapportering daarover, dient nog te worden geoptimaliseerd.

Reactie:
Zie hieronder bij verwerking en transparantie van de stromen binnen de Vlaamse Belastingsdienst, rekeningenboek over 2014 36 (2015-2016) Nr.1.

Openstaande vorderingen bij de DAB Vlaams Infrastructuurfonds, rekeningenboek over 2013 36 (2014-2015) Nr.1

1. De Vlaamse overheid moet de richtlijnen inzake tijdigheid en volledigheid van de facturatie verfijnen en de handleiding over de boekhoudregels verder aanvullen en verduidelijken.

Reactie:
De richtlijnen inzake tijdigheid en volledigheid van de vorderingen (fiscale en niet-fiscale) zijn verwoord in de aanrekeningsregels van de ontvangsten van de handleiding over de boekhoudregels en dit voor zowel de fiscale als de niet-fiscale vorderingen. De administratie zal er in de mate van het mogelijke over waken dat deze correct worden toegepast. Mocht blijken dat een entiteit deze verkeerd interpreteert, dan zal er met de betrokken entiteit overlegd worden om tot correcte boekingen te komen. Indien er toch nood zou zijn aan verdere verduidelijkingen in de handleiding, dan zullen we uiteraard niet nalaten de handleiding aan te passen. Het bijwerken van de handleiding is een permanent gegeven.

Sinds 1 juni 2016 is er ook een ministerieel besluit in werking m.b.t. de bepalingen van de voorwaarden waaraan een niet-fiscale vordering moet beantwoorden om als oninbaar te kunnen worden afgeboekt. In 2016 werd gestart met de nieuwe procedure dubieuze debiteuren. Er werden opleidingen aan de verschillende beleidsdomeinen gegeven en daar waar vraag was naar bijkomende begeleiding werd bijkomende begeleiding aangeboden. Vanuit het dienstencentrum wordt extra aandacht besteed aan de boeking van de dubieuze debiteuren door de beleidsdomeinen.

Laattijdige aanrekening van facturen en verwijlintresten bij het ministerie MOW, rekeningenboek over 2013 36 (2014-2015) Nr.1

1. De Vlaamse overheid moet maatregelen treffen om de actuele betalingsachterstand en openstaande schuld zichtbaar te maken in de financiële verantwoording door aangepaste afsluitingsprocedures voor het boekjaar, optimalisering van de aanrekeningsmogelijkheden op vereffeningskredieten op basis van correcte Orafinrapporten en de vervolledigiging van de leverancierssschuld door het boeken van de nog te ontvangen facturen.

Reactie:
Voor het beleidsdomein MOW werd er in 2015 een geautomatiseerde werkwijze geïmplementeerd voor het boeken van de te ontvangen facturen voor de dossiers die via e-delta worden opgevolgd. Deze geautomatiseerde werkwijze zal ook in de komende jaren worden gehanteerd. Verder werden de nodige initiatieven genomen om de rapportering verder te optimaliseren voor de gebruiker.

2. De coördinerende diensten van de Vlaamse overheid moeten in overleg met, onder meer, het ministerie MOW een concreet stappenplan afspreken voor de realisatie van de digitalisering van het betalingsproces.

Reactie:
Er wordt vooral ingezet op de verdere uitrol van elektronische facturatie. Er is geen algemeen plan om intelligent scannen verder uit te rollen. Aangezien intelligent scannen geen voorwaarde is voor elektronische facturatie maar hiervan een voorloper is.

Sinds september 2016 loopt er, in samenwerking met het Agentschap voor Innoveren en Ondernemen en in samenwerking met de Vlaamse Confederatie Bouw, een intense campagne naar de bedrijven die werken voor de Vlaamse overheid.

De Vlaamse Regering heeft op 16 december 2016 beslist dat elektronisch factureren verplicht is in alle overheidsopdrachten die gelanceerd worden vanaf 1 januari 2017. Micro-ondernemingen die factureren in het kader van opdrachten onder de 8.500 € kunnen een jaar uitstel genieten.

In het kader van het e-invoicingproject monitort het belangrijkste financieel systeem van de Vlaamse overheid (OraFin) het aantal dagen dat verloopt tussen de ontvangst van de e-factuur en de goedkeuring door de budget- én de boekhouder.

Toepassing ESR2010 door de Vlaamse overheid, rekeningenboek over 2014 36 (2015-2016) Nr.1

1. Het departement Financiën en Begroting moet een betere, gedetailleerder controle op de interne stromen tussen de instellingen in de consolidatieperimeter van de Vlaamse overheid organiseren en ervoor zorgen dat de betrokken instellingen fouten rechtzetten voor de indiening van de definitieve jaarrekeningen bij Europa.

Reactie:
De behandeling van de interne stromen is mee opgenomen in het werkprogramma van de VABN. Het advies met betrekking tot werkingstoelagen, dat werd goedgekeurd in de VABN, bevat ook een proces voor afstemming van interne stromen die de verschillende entiteiten uit de consolidatiekring moeten respecteren. Het is de bedoeling dat dit proces afdwingbaar wordt gemaakt. Het is verder de intentie dat de behandeling van andere interne subsidiestromen in de loop van 2018 in de VABN kan worden afgerond, waarna ze in de handleiding over de boekhoudregels kan worden geïntegreerd. Bijgevolg zal elke entiteit van de Vlaamse overheid ze vanaf dan moeten toepassen.

2. De Vlaamse overheid moet de noodzakelijke correcties aan de ESR2010-rapportering zelf ter hand nemen, terugkoppelen naar de onderliggende individuele rekeningen en transparant rapporteren aan het Rekenhof en het Vlaams Parlement. Eventuele verschillen tussen de ESR-geconsolideerde rekening aan het Vlaams Parlement en de gecorrigeerde nationale rekeningen van het INR moet de Vlaamse overheid voldoende toelichten.

Reactie:
Vanaf algemene rekening 2015 wordt, in acht genomen dat de informatie van het INR tijdig beschikbaar is, de koppeling tussen algemene rekening en de INR meegegeven en toegelicht aan het Vlaams Parlement. In de parlementaire werkgroep 'leesbaarheid van de begroting' is dit aspect eveneens aan bod gekomen. Zowel de Vlaamse Regering als het departement FB ondersteunen ten volle de werkzaamheden van de werkgroep, en zijn dan ook bereid om maximaal aan de wensen van de parlementaire werkgroep tegemoet te komen door gezamenlijk naar werkbare oplossingen te zoeken.

Kas- en schuldbeheer van de Vlaamse overheid, rekeningenboek over 2014 36 (2015-2016) Nr.1

1. De Vlaamse minister van Financiën en Begroting dient in het rapport aan het Vlaams Parlement over het gevoerde beleid inzake kas-, schuld- en waarborgbeheer gelijkwaardige informatie op te nemen voor de Vlaamse Gemeenschap en de rechtspersonen in de consolidatiekring. Hij moet in het bijzonder ook aandacht besteden aan geconsolideerde gegevens over de reserves en beleggingen.

Reactie:
Volgens artikel 21 van het KSW-decreet dient de Vlaamse minister, bevoegd voor financiën jaarlijks een rapport op te stellen voor het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering over het gevoerde beleid inzake kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest. Dit artikel geldt terzake enkel voor de Vlaamse Gemeenschap en niet voor de rechtspersonen in de consolidatiekring.

2. De optie tot verdere centralisering van het kas- en schuldbeheer vergt een omzichtige aanpak en een onderzoek per te consolideren instelling. Zij vereist ook een eventuele bijstelling van de beperkte personeelscapaciteit van het departement Financiën en Begroting.

Reactie:
Zoals reeds eerder vermeld heb ik mijn administratie de opdracht gegeven een ontwerpdecreet betreffende de optimalisatie van het beheer van de financiële activa van de Vlaamse overheidsentiteiten op te stellen, met als belangrijke baken het beleggen in de eigen Vlaamse schuld.

Om de extra werklast ten gevolge van de financiering en de opvolging van de DBFM Scholen van Morgen via School Invest en andere rechtstreekse financieringen op te vangen keurde de Vlaamse Regering op 7 juli 2017 de uitbreiding van het personeelsbestand van het departement FB goed met 3 VTE.

Budgettaire impact van alternatieve financieringsprojecten, rekeningenboek over 2014 36 (2015-2016) Nr.1

1. De Vlaamse overheid en haar agentschappen moeten, in overleg met het INR en de private partners, de investeringen en bijhorende schulden voor de projecten die het INR heeft geherklasseerd, correct aanrekenen op de overheidsbalans en in de overheidsbegroting. Het ESR-vorderingensaldo en de schuldgraad van de overheid moeten aldus alle verbintenissen en verplichtingen van bij de contractsluiting of de bouwfase weerspiegelen en extracomptabele correcties onnodig maken.

Reactie:
Er moet een duidelijke link kunnen gelegd worden tussen de begrotingsartikels waarop er een ESR-correctie dient toegepast te worden en de ESR-correctie zelf. Zoals overeengekomen op de werkgroep leesbaarheid van het Vlaams Parlement van 20 juni 2017, zal vanaf de begrotingsopmaak 2018 in het hoofdstuk ESR-correcties van de algemene toelichting deze link gelegd worden.

2. De Vlaamse Regering moet in haar rapportering over alternatieve financiering aan het Vlaams Parlement komen tot een eenduidige en volledige voorstelling van de projecten. Zij moet de budgettaire impact van de alternatieve financieringsprogramma's ook duidelijk en volledig opnemen in de begroting en de rekeningen van de Vlaamse overheid.

Reactie:
Zie de reactie op het voorgaande punt.

3. De Vlaamse overheid moet zorgen voor een uniforme analyse en voorstelling van de kostprijsgegevens van de alternatieve financieringsprojecten, opdat zij de cijfers tijdig en correct kan weergeven en toelichten ten behoeve van het Vlaams Parlement en de diverse advies- en controle-instanties.

Reactie:
In de vorige beleidsbrief werd reeds aangegeven welke inspanningen hieromtrent verricht werden vanuit mijn bevoegdheden. Zo werd onder meer verplicht om voor PPS- en alternatief gefinancierde projecten in de nota aan de Vlaamse Regering een hoofdstuk 'ESR-toets' te voorzien.. Indien nodig, wordt ook een repliek ten aanzien van het voor handen zijnde INR- of Eurostat-adviesgegeven.

4. De Vlaamse overheid moet de meerjarenramingen op grond van constant beleid aanvullen met de budgettaire impact van de meerjarige investeringsprogramma's waartoe de Vlaamse Regering al principieel heeft beslist.

Reactie:
De investeringsprogramma's waartoe de Vlaamse Regering zich formeel heeft geëngageerd worden effectief meegenomen in de meerjarenraming.

Verwerking en transparantie van de stromen binnen de Vlaamse Belastingsdienst, rekeningenboek over 2014 36 (2015-2016) Nr.1

1. Vlabel moet de informatiestroom uit het VFP naar het departement FB en Orafin optimaliseren en voldoende detailleren, onder meer op het vlak van het onderscheid tussen de soorten belastingen en de soorten begunstigden en de opsplitsing van hoofdsommen, oninbaarstellingen en gerealiseerde onwaarden, maar ook inzake wacht- en orderekeningen. Wat de registratiebelasting betreft, moet Vlabel de historische dossiers afsplitsen en hun berekening doorgeven aan het departement.

Reactie:
Aangezien de onderscheiden soorten registratiebelastingen begrotingstechnisch op één begrotingsartikel worden ingeschreven, werd initieel geen uitsplitsing volgens de onderliggende soorten belastingen (verkooprecht, verdeelrecht, hypotheekrecht en schenkbelasting) voorzien; de aanbeveling dateert nog van deze periode. Intussen is de uitsplitsing volgens de aard van de belasting wel mogelijk, en worden de onderliggende belastingen ook als dusdanig gemonitord. De uitbreiding van de boekhoudkundige rapportering uit het VFP volgens soorten begunstigden (conform ESR voor gezinnen en bedrijven) is informaticatechnisch in ontwikkeling.

De reconciliatie van de wacht- en orderekeningen werd intussen uitgevoerd voor de onroerende voorheffing, de verkeersbelastingen en de planbatenheffing. De reconciliatie-oefeningen voor de leegstandsheffingen (woningen en bedrijfsruimten) wordt afgerond in het najaar van 2017. Eens deze operatie afgerond is voor alle heffingen, wordt bepaald hoe de oefening structureel verankerd wordt, uitgaande van de leerpunten in het nu lopende proces van reconciliatie. De eigen rapportering vanuit het VFP was reeds aangepast zodat oninbaarstellingen en onwaarden zijn uitgesplitst in het VFP.

In een eerdere repliek op de aanbeveling m.b.t. de historische dossiers registratiebelasting werd reeds gesteld dat het een bewuste keuze was om geen onderscheid te maken tussen openstaande overgedragen saldi vanuit de federale overheid enerzijds en nieuw binnen de Vlaamse overheid aangemaakte dossiers, al werden de grote aantallen historische dossiers in de opstartfase wel ondergebracht in afzonderlijke kohieren. Dit was een bewuste keuze, aangezien vanaf het moment van overname van de dienst van de belasting zowel historische als nieuwe vorderingen aan eenzelfde innings- en invorderingsprocedure werden onderworpen. Omwille van de sterk afgenomen aantallen nog te verwerken historische dossiers worden deze momenteel niet meer afzonderlijk ingekohierd; er werd aanvullend wel nog rapportering opgezet waarbij blijvend het onderscheid gemaakt kan worden aan de hand van het 'aktetype' (waarbij een specifiek type werd voorzien voor historische dossiers).

2. Vlabel en het departement FB dienen het saldo van de openstaande vorderingen aan te passen aan de werkelijke toestand en lang openstaande vorderingen systematisch af te boeken, dit zonder hun inningsinspanningen te verminderen.

Reactie:
Het concept van 'dubieuze debiteuren' wordt voorzien met een specifieke nieuwe vorderingenstatus, die medio 2018 in productie zou worden gesteld voor de registratie- en erfbelasting en voor de boetes kilometerheffing. Vanaf rekening 2018 wordt m.a.w. voorzien dat de op die manier geïdentificeerde dubieuze vorderingen bij de eindejaarsverrichtingen ook werkelijk als dubieus worden geboekt in de rekeningen van de Vlaamse overheid. Het concept wordt gaandeweg verruimd naarmate de onroerende voorheffing en de verkeersbelastingen gemigreerd worden naar een nieuwe versie van het Vlaams Fiscaal Platform, het zogenaamde VFP2.

Onderzoek van de Vlaamse begroting voor 2016 16 (2015-2016) Nr.1

1. Het Rekenhof stelt voor dat de programmatoelichtingen per beleidsdomein de gegevens van de algemene toelichting over de evolutie van de beleidsruimte die geheel of gedeeltelijk van toepassing zijn op het betrokken beleidsdomein, zouden hernemen en in een tabel verder zouden detailleren, verwijzend naar de toepasselijke begrotingsartikelen.

Reactie:
In de voorgaande beleidsbrief haalde ik al aan dat de bekommernis ook aan bod is gekomen in de parlementaire werkgroep over de leesbaarheid van de begroting. Naar aanleiding van de begrotingsaanpassing 2017 werd het hoofdstuk met betrekking tot de evolutie van de netto-beleidsruimte grondig herwerkt. Hierbij werd voor elke belangrijke wijziging aangegeven in welk begrotingsprogramma of binnen welke rechtspersoon dit tot uiting kwam. Daarnaast werd bij de toelichting van de begrotingsartikels over het algemeen ook de link gemaakt met de formulering zoals opgenomen in de tabel netto-beleidsruimte. Hiermee wordt mijns inziens tegemoetgekomen aan de bekommernis van het Rekenhof om een duidelijke link te leggen tussen de tabel netto-beleidsruimte enerzijds en de programmatoelichtingen anderzijds.

2. Het Rekenhof beveelt aan bij een volgende begrotingsopmaak tekst en indeling van het uitgavendecreet in zijn geheel te evalueren en om te vormen tot een leesbaar en begrijpelijk decreet.

Reactie:
In de voorgaande beleidsbrief haalde ik al aan dat deze bekommernis ook aan bod gekomen is in de parlementaire werkgroep over de leesbaarheid van de begroting. Concrete actieplannen en timing voor de uitvoering van de werkzaamheden van deze parlementaire werkgroep worden verder overlegd en gefaseerd uitgevoerd. Zo werden bij de begrotingsopmaak 2018 de decreten aangepast door de nodeloze of juridisch foutieve bepalingen te schrappen, in het bijzonder de rechtstreekse delegatie van de decreetgever aan een minister.

Onderzoek van de aanpassing van de Vlaamse begroting 2016 20 (2015-2016) Nr.1

1. Het is raadzaam in de algemene toelichting het begroot Vlaams nominaal ESR-vorderingensaldo terug te koppelen naar het door de HRF uitgetekende traject en nominaal vorderingensaldo, en daarbij een onderscheid te maken tussen structurele effecten, conjuncturele effecten en eenmalige effecten.

Reactie:
In de algemene toelichting bij de begrotingsaanpassing 2017 werd op dit verzoek ingegaan.

Rekeningenrapport 2015 van de Vlaamse Gemeenschap 36-A (2015-2016) Nr. 1

1. De Vlaamse Regering moet in de jaarrekening, behalve over de cijfers, ook voldoende verantwoording afleggen over de aanwending van de begrotingskredieten en het beleid dat zij daarmee kon realiseren. Alleen zo krijgt de jaarrekening een daadwerkelijk verantwoordingskarakter tegenover het Vlaams Parlement.

Reactie:
Binnen de strikte timing van de opmaak van de jaarrekening was het niet mogelijk om meer duiding te geven bij de jaarrekening. Voor de algemene rekeningen 2017 zal onderzocht worden in kader van de werkzaamheden van de parlementaire werkgroep

leesbaarheid van de begroting op welke manier er meer duiding kan gegeven worden zonder dat dit de tijdigheid van indiening van de algemene rekening in gedrang brengt.

2. De Vlaamse overheid moet nog meer aandacht schenken aan een correcte jaarafgrenzing door toe te zien op een strikte toepassing van de ESR-aanrekeningsregels door zowel de ministeries als de rechtspersonen, en door een verduidelijking van sommige van die regels, zoals die voor de subsidieverstrekking.

Reactie:
De afgrenzingsproblematiek van subsidies is gekend. Binnen de Vlaamse overheid is er een veelheid aan subsidies. Dit wordt nog versterkt door de uitbreiding van de consolidatiekring. Niet alleen het aantal subsidies breidt uit, maar ook het aantal cascades. Hierdoor neemt de complexiteit nog verder toe. De huidige aanrekeningsregels voorzien dit in onvoldoende mate. Daarom is er inderdaad nood aan duidelijkere aanrekeningregels voor subsidies. De behandeling van deze problematiek staat dan ook op de agenda van de VABN. Enkel een structurele oplossing, waarin het gros van de subsidies kan ingepast worden, zal soelaas brengen. Werkingstoelagen en subsidies in natura zijn reeds aan bod gekomen en goedgekeurd in de VABN; werkingssubsidies en EU-subsidies zijn in behandeling. Het is de bedoeling om de overige subsidies in types in te delen en voor elk van deze types tot aanrekeningsregels te komen die enerzijds in overeenstemming zijn met de EU-verordening, maar anderzijds ook technisch haalbaar zijn. Het is de intentie dat het werk rond de aanrekeningsregels van types van subsidies in de loop van 2018 in de VABN kan worden afgerond. Hierna kunnen die aanrekeningsregels in de handleiding over de boekhoudregels worden geïntegreerd, zodat elke entiteit van de Vlaamse overheid ze vanaf dan zal moeten toepassen.

3. Voor de ESR-geconsolideerde rekening dient de Vlaamse overheid ernaar te streven het aantal correcties zo klein mogelijk te houden. Bovendien dienen de correcties transparant tot uiting te worden gebracht als extracomptabele correcties. De resultaten van ESR-correcties die bij de begroting werden vooropgesteld,
dienen voldoende te worden toegelicht.

Reactie:
Het nodige wordt nu reeds gedaan om het aantal ESR-correcties zo beperkt mogelijk te houden. Aan nieuwe standpunten van het INR wordt verder aandacht besteed. Waar mogelijk worden specifieke adviezen hierover behandeld in de VABN. Zoals eerder vermeld wordt er een speciaal hoofdstuk aan ESR-correcties gewijd in de algemene toelichting.

Onderzoek aanpassing Vlaamse begroting voor 2017 20 {2016-2017) - Nr. 1

1. De Vlaamse Regering moet beslissen of de gesubsidieerden vrij kunnen beschikken over de voordelen van de verminderde werkgeversbijdrage ingevolge de taxshift, die in de komende jaren nog zullen toenemen.
2. De Vlaamse Regering moet de financiële impact van de verlaging van de werkgeversbijdragen op de Vlaamse gesubsidieerde entiteiten becijferen.

Reactie:
Zoals ik reeds heb aangegeven bij de bespreking van de begrotingsaanpassing 2017, zal men bij de besprekingen met de non-profitsector in het kader van de Vlaamse Interprofessionele Akkoorden de voordelen van de tax shift verder in kaart te brengen. Deze middelen zullen ingezet worden voor kwaliteitsmaatregelen. Ook voor de andere sectoren zal dit aan bod komen.

Uitvoering van de besparings- en begrotingsmaatregelen 201537-A (2016-2017) -Nr. 1

1. De Vlaamse Regering moet maatregelen treffen opdat de informatie over begrote en gerealiseerde besparingen voldoende controleerbaar is voor het Rekenhof en het Vlaams Parlement. Zij dient de informatie zowel centraal, langs het departement Financiën en Begroting, als decentraal, in de verschillende beleidsdomeinen, nauwkeurig te registreren en op te volgen. De interne controle moet dat mede ondersteunen.

Reactie:
Naar aanleiding van de begrotingsopmaak 2017 werden de maatregelen zoals opgenomen in de tabel van de netto-beleidsruimte in de bijlage bij de septemberverklaring overgemaakt aan de beleidsdomeinen. Daarbij werd ook expliciet aangegeven dat de toelichtingen bij de artikels en van de begrotingen van de instellingen moesten afgestemd worden op de maatregelen zoals opgenomen in de tabel netto-beleidsruimte, zodat er transparantie zou zijn over de concretisering ervan in de begroting.

De opvolging zal in de toekomst gebeuren zoals reeds het geval was bij de maatregelen die afgesproken waren naar aanleiding van de begrotingsopmaak 2015: het is in eerste instantie de bevoegdheid van de bevoegde minister en administratie om deze maatregelen op te volgen. Daarnaast zal er, net zoals in 2015 reeds het geval was, ook centraal op het niveau van de Vlaamse Regering een opvolging gebeuren gedurende het jaar, onder meer bij elke begrotingsronde.

2. Het Rekenhof stelde bij zijn onderzoek van de begroting 2016 voor erover te waken dat de programmatoelichtingen per beleidsdomein de gegevens voor dat domein uit de algemene toelichting hernemen en in een tabel verder detailleren, verwijzend naar de toepasselijke begrotingsartikelen.

Reactie:
Bij de voorbereiding van de begrotingsopmaak 2017 heeft het departement FB in overleg met de andere beleidsdomeinen een nieuw sjabloon opgesteld dat gebruikt zal worden voor de toelichtingen per programma. Daarbij dient er per artikel een gedetailleerd overzicht gegeven te worden van de verschillende bijstellingen die gebeurd zijn, waaronder de maatregelen. Dit maakt ook deel uit van de werkzaamheden van de parlementaire commissie rond een leesbare begroting waarvan het Rekenhof ook deel uitmaakt.
Zie ook bij de bemerkingen in verband met het onderzoek van de begroting 2016.

3. Bij de programmatoelichting bij een dotatie aan een instelling uit de consolidatiekring van de Vlaamse overheid, dient die toelichting bovendien expliciet de relatie te leggen met de begroting van de betrokken instelling.

Reactie:
In het libellé bij het toelageartikel wordt de ontvangende instelling expliciet opgenomen.

4. Het is in de eerste plaats aan de Vlaamse Regering het Vlaams Parlement bij de indiening van de begrotingen én bij de rekeningaflegging gedetailleerde en onderbouwde, kwantitatieve en inhoudelijke informatie te bezorgen over de beoogde en gerealiseerde besparingen en meeropbrengsten, alsook over de impact ervan op het beleid.

Reactie:
Zoals bij de drie eerste aanbevelingen reeds aangegeven heeft het Departement FB niet gewacht op deze aanbeveling van het Rekenhof om de transparantie van de genomen besparingsmaatregelen op het moment van de begroting te verhogen.

Voor de algemene rekeningen 2017 zal in het kader van de werkzaamheden van de parlementaire werkgroep 'leesbaarheid van de begroting' onderzocht worden op welke manier er meer duiding kan worden gegeven zonder dat dit de tijdigheid van indiening van de algemene rekening in gedrang brengt.

Bijlage: Overzicht van de wijze waarop gevolg werd gegeven aan de arresten van het Grondwettelijk Hof en van het Hof van Justitie waarin Vlaamse decreten werden vernietigd of ongrondwettig of strijdig met het EU-recht werden bevonden

Het voorbije zittingsjaar waren er geen arresten waarin regelgeving verbonden met het beleidsdomein Financiën en Begroting, werd vernietigd, dan wel ongrondwettig of strijdig met EU-recht werd bevonden.

Bijlage: Regelgevingsagenda Beleidsbrief Financiën en Begroting

Dit is een uittreksel uit de regelgevingsagenda op datum van 13 oktober 2017.

1SD1 - Houdbare openbare financiën realiseren in een Europees kader

REGELGEVINGSPROJECTEN

Decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2018

Meest recente status:

- 2017 - tweede jaarhelft

Op schema

Duiding bij status:

Het voorontwerp van decreet is op 6 oktober 2017 principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2017

Meest recente status:

- 2016 - tweede jaarhelft

Gerealiseerd

Duiding bij status:

Het decreet van 23 december 2016 werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 29 december 2016.

Conceptnota 'Quo vadis, Vlaamse schuld - uitbouw van een nieuwe Vlaamse schuldnorm'

Meest recente status:

- 2016 - tweede jaarhelft

Gerealiseerd

Duiding bij status:

De Vlaamse Regering heeft op 18 november 2016 haar goedkeuring gehecht aan de verdere uitbouw van een nieuwe Vlaamse schuldnorm.

Decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2017

Meest recente status:

- 2017 - eerste jaarhelft

Gerealiseerd

Duiding bij status:

Het decreet van 30 juni 2017 werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 3 juli 2017.

2SD1 - Een coherent fiscaal kader

REGELGEVINGSPROJECTEN

Wijzigingsdecreet vermindering verkooprechten en schenkbelasting beschermde monumenten

Meest recente status:

- 2017 - eerste jaarhelft

Gerealiseerd

Duiding bij status:

Het decreet van 21 april 2017 werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 4 mei 2017.

Decreet over de fiscale gunstmaatregelen die verbonden zijn aan natuurbeheerplannen

Meest recente status:

- 2017 - tweede jaarhelft

Op schema

Duiding bij status:

Het ontwerp van decreet werd door de Vlaamse Regering definitief goedgekeurd op 6 oktober 2017.

Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit Vlaamse Codex Fiscaliteit van 20 december 2013, wat betreft de terugbetaling van de verkeersbelasting bij gecombineerd vervoer

Meest recente status:

- 2017 - eerste jaarhelft

Gerealiseerd

Duiding bij status:

Het wijzigingsbesluit van 3 februari 2017 werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 21 februari 2017.

Decreet houdende een tijdelijke Vlaamse fiscale regularisatie

Meest recente status:

- 2017 - eerste jaarhelft

Gerealiseerd

Duiding bij status:

Het decreet van 10 februari 2017 werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 23 februari 2017.

Goedkeuring en machtiging tot ondertekening van het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de deelstaatoverheden in het kader van de richtlijn 2011/16/EU van de Raad van 15 februari 2011

Meest recente status:

- 2016 - tweede jaarhelft

Gerealiseerd

Duiding bij status:

Goedgekeurd door Vlaamse Regering op 14 oktober 2016.

Wijzigingsbesluit Vlaamse codex Fiscaliteit wat betreft de heffing ongeschikte en onbewoonbare woningen en het vereenvoudigd fiscaal derdenbeslag

Meest recente status:

- 2017 - eerste jaarhelft

Gerealiseerd

Duiding bij status:

Het Besluit van de Vlaamse Regering van 24 maart 2017 werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 16 juni 2017.

Besluit houdende de automatische gegevensuitwisseling met betrekking tot grensoverschrijdende rulings over gewestbelastingen

Meest recente status:

- 2017 - eerste jaarhelft

Gerealiseerd

Duiding bij status:
Het Besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2017 werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 14 maart 2017.

Wijzigingsdecreet Vlaamse codex Fiscaliteit betreffende de vergroening van de verkeersbelasting voor de lichte vracht en oldtimers

Meest recente
status:
- 2017 - eerste jaarhelft

Gerealiseerd
Duiding bij status:
Het wijzigingsdecreet van 16 juni 2017 werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 4 juli 2017.

Instemmingsdecreet betreffende het samenwerkingsakkoord tijdelijke regularisatie niet uitspitsbare bedragen

Meest recente
status:
- 2017 - eerste jaarhelft

Gerealiseerd
Duiding bij status:
Het instemmingsdecreet van 16 juni 2017 werd op 18 juli 2017 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

Wijzigingsdecreet Vlaamse codex Fiscaliteit met regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen

Meest recente
status:
- 2017 - tweede jaarhelft

Op schema
Duiding bij status:
Het ontwerp van decreet is op 6 oktober 2017 definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Decreet houdende wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 wat betreft vermindering van de personenbelasting voor uitgaven voor beschermde goederen

Meest recente
status:
- 2017 - tweede jaarhelft

Op schema

Duiding bij status:

Het voorontwerp van decreet is op 14 juli 2017 principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Decreet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord houdende oprichting van een bemiddelende instantie in het kader van elektronische tolheffingssystemen

Meest recente status:

- 2016 - eerste jaarhelft

Gerealiseerd

Duiding bij status:

Het instemmingsdecreet van 8 juli 2016 werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 15 juli 2016.

Decreet houdende diverse fiscale bepalingen

Meest recente status:

- 2016 - tweede jaarhelft

Gerealiseerd

Duiding bij status:

Het decreet van 23 december 2016 werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 30 december 2016.

Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest, het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, de Vlaamse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap over de uitwisseling van fiscale inlichtingen.

Meest recente status:

- 2016 - tweede jaarhelft

Gerealiseerd

Duiding bij status:

De Vlaamse Regering heeft op 14 oktober 2016 beslist het samenwerkingsakkoord te ondertekenen.

3SD1 - Optimalisatie van de financiële situatie van de Vlaamse overheid

REGELGEVINGSPROJECTEN

Besluit van de Vlaamse regering houdende wijziging van diverse besluiten van de Vlaamse regering inzake Financiën en Begroting

Meest recente status:

- 2016 - tweede jaarhelft

Gerealiseerd

Duiding bij status:

Het besluit van de Vlaamse Regering van 4 maart 2016 werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 8 april 2016.

Conceptnota 'Quo vadis, Vlaamse schuld - uitbouw van een nieuwe Vlaamse schuldnorm'

Meest recente status:

- 2016 - tweede jaarhelft

Gerealiseerd

Duiding bij status:

De Vlaamse Regering heeft op 18 november 2016 haar goedkeuring gehecht aan de verdere uitbouw van een nieuwe Vlaamse schuldnorm.